

TURKU
HÄMEENKATU 10

Arkeologinen koekaivaus
Turun vanhalla asemakaava-alueella kesällä 2022

Muuritutkimus Oy
FM Maija Helamaa, FM Jani Vidgren, FT Kari Uotila

11.10.2022

TIIVISTELMÄ

Muuritutkimus Oy teki arkeologisia koetutkimuksia Turussa, osoitteessa Hämeenkatu 10 (tontti 853-1-14-12). Tutkimukset liittyvät alueella vireillä olevaan ns. Kerttulinreunan kaavahankkeeseen. Tontin luoteisosaan, Hämeenkadun puoleiselle parkkipaikalle tehtiin 8,5 x 5 m kokoinen koekaivanto alueen arkeologisen potentiaalin selvittämiseksi. Samaa aluetta oli myös maatumkattu.

Kaivannon koillispuoliskolta saatiin esiin kellarillisen rakennuksen perustuksia, jotka betonirakenteista ja muovinsekaisesta täytöstä päätelleen kuuluu 1970-luvulla purettuihin rakennuksiin. Arkeologisten kerrosten läpi päästiin koekuopan lounaisosassa.

Noin 1,5 m syvyydeltä, moreenisoralla tasattujen pihakiveysten alta alkoivat vanhemmat kerrokset. Pienialaisesta koekuopasta tuli esiin pääosin erityyppisiä maakerroksia (pihamaata, purkumaata, tasauskerroksia, kuivikekerroksia, mahdollisesti tunkiota jne.) sekä kaksi risteävää hirttä ja puupaaluja tarkoitukseltaan tuntemattomasta rakenteesta (n. 2,5 metrin syvyydeltä asfaltin pinnasta). Näistä ylemmät purkumaan sekaiset piha ja tasauskerrokset ajoittuvat löytöaineistonsa perusteella pääosin 1700-luvulle, niiden alla olevat kosteat puusilppukerrokset ja sitä myöten hirsirakenne todennäköisesti 1600-luvulle.

Koekaivannon alimmat kerrokset noin 2,8–3 metrin syvyydeltä alkaen ovat todennäköisesti jo selkeää asutusvaihetta edeltäviä kosteikkokerroksia. On mahdollista, että koekaivanto osuu korttelin alueella olleen vanhan Mätäjärven reuna-alueille tai johonkin muuhun kostean maan vaiheeseen. Alimmista kerroksista löytyi muutama satunnainen eläinluu sekä nahkapala, mutta ei ajoittavaa esineistöä. Löydötön pohjamaa alkoi 7,85 m mpy tasalta, eli 3,5–3,6 m syvyydeltä nykyisen asfalttipihan tasolta laskettuna.

Arkeologiset kerrokset jatkuvat selkeästi kellarirakenteen lattian alapuolelle ja todennäköisesti myös suurimmaksi osaksi tontilla kulkevien kunnallisteknisten kaivantojen alla.

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kohde Turku, Hämeenkatu 10 (kiinteistö 853-1-14-12)
Muinaisjäännös Turun kaupungin vanha asemakaava-alue (mj. rek nro 853500004)
Tutkimuksen laatu Arkeologinen koetutkimus
Ajoitus Historiallinen aika

Sijainti ETRS -TM35FIN-tasokoordinaatit, koekaivannon keskipiste
E 240575,15 / P 6710999,36

ETRS-GK23-koordinaatit, koekaivannon keskipiste:
x: 6704596,5 / y: 23460472,5/ z: 7,50–11,50 m mpy (N2000)

Tutkimuslaitos Muuritutkimus Oy
Vastuullinen johtaja FT Kari Uotila
Tutkijat FM Maija Helamaa, FM Jani Vidgren

Projektikoodi MuTu122029
Kenttätyöaika 29.6. & 14.–20.7.2022
Tutkimusalue Koekaivannon pinta-ala 42 m²

Tutkimuksen tilaaja Turun kaupunki

Tutkimuslupa MV/138/05.04.01.02/2022, diar. 8.7.2022
Lausunto Turun museokeskus Dnro 10191-2015, diar. 24.5.2022
Valokuvat Muuritutkimuksen arkisto
kenttätyökuvat MuTu122029Dg, löytökuvat MuTu122029Dgf

Löydöt Turun museokeskuksen kokoelmat TMK23870

Alkuperäinen raportti Museovirasto
Raportin kopiot tilaaja, Turun museokeskus

Aikaisemmat tutkimukset lähiympäristössä

Brusila, Heljä 1984. TURKU, Kerttulinkatu 8, I kaupunginosa. Viemäryömaa 20.-28.3.1984. Turun Maakuntamuseo.

Helamaa, Vidgren & Uotila 2022. Turku, Hämeenkatu 8. Arkeologiset koetutkimukset 29.6. & 11.–15.7.2022. Muuritutkimus Oy.

SIJAINTIKARTTA

Tutkimusalueen sijainti (sinisellä ympyrällä).

Pohjakartta: Maanmittauslaitos maastokartta (<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>)

SISÄLTÖ

Tiivistelmä

Arkisto- ja rekisteritiedot

Sijaintikartta

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Kaivaushavainnot	4
2.1. Rakenteet ja kerrokset	4
2.2. Löydöt	6
3. Maatutkaus	7
4. Yhteenveto	8

Liitteet:

1. Karttaluettelo
2. Kartat
3. Kuvataulut
4. Yksikkötiedot
5. Löydöt
6. Löytökuvat
7. Luunäytteet

1. JOHDANTO

Muuritutkimus Oy teki arkeologisia koetutkimuksia Turussa, osoitteessa Hämeenkatu 10 (kaupunginosa 1, kortteli 14, tontti 12). Tutkimukset liittyvät alueella vireillä olevaan ns. Kerttulinreunan kaavahankkeeseen. Tontilla tehtiin maatulkausta 29.6.2022. Koekaivaukset tehtiin 14.7.–20.7.2022, jolloin tontin 853-1-14-12 luoteisosaan, Hämeenkadun puoleiselle parkkipaikalle tehtiin koekaivanto alueen arkeologisen potentiaalin selvittämiseksi.

Koetutkimukset liittyvät Turun museokeskuksen lausuntoon (Dnro 10191-2015, diar. 24.5.2022). Museovirasto on myöntänyt Muuritutkimus Oy:lle tutkimusluvan MV/138/05.04.01.02/2022, diar. 8.7.2022). Hankkeen aikana tontin rakentamistarpeita täydennettiin tilaajan puolesta ja koetutkimukset suoritettiin alueella, jolle ollaan varmuudella toteuttamassa rakentamista. Tutkimusten tilaajana on Turun kaupunki.

Tutkimusten vastuullisena johtajana toimi FT Kari Uotila ja tutkijoina FM Maija Helamaa ja FM Jani Vidgren. Koekaivaukset tehtiin Helamaan johdolla ja niillä työskentelivät HuK Janne Haarala, HuK Niko Järvinen, HuK Sampsa Perälä, fil. yo. Pietu Mutanen sekä Eelis Langén. Maatutkauksen analyysineen on tehnyt Jani Vidgren apunaan HuK Eveliina Vanhala. Kaivinkonetyöt teki Kaivuuliike Kummala et kumpp.

Kerttulinreunan kaavahankkeeseen liittyviä koekaivauksia tehtiin samaan aikaan myös muilla kaavaan liittyvillä Hämeenkadun tonteilla ja niistä on laadittu omat raporttinsa. Yhteishankkeeseen liittyen kaivantojen dokumentointiin liittyvät numerokoodit on sidottu katuosoitteiden numerointiin (esim. tällä tontilla alue 1, yksikkö M101 jne).

Koekaivanto avattiin kaivinkoneella ja koneella kaivettiin myös esiin tulleet 1900-luvun kerrokset ja rakenteet (esim. kellarin täyttö, nuoret pihakiveykset). Muu kaivuu tehtiin käsin lapiolla ja lastalla. Dokumentointi tehtiin takymetrimittauksin, laserkeilaamalla, videokuvasta työstetyillä fotogrammetrisilla malleilla, digikuvin (käsikamera ja drone) ja kirjallisin muistiinpanoin.

Yksikköhavainnot on kirjattu tietokantaan, jonka tuloste on tämän raportin liitteenä. Valokuvat on arkistoitu Muuritutkimuksen arkistoon ja niistä on koostettu kuvaliite raporttiin. Paikkatietoaineistosta kootut kartat on työstetty AutoCad- ohjelmalla ja ne ovat raportin liitteenä 2. Tuloste MIP-tietokantaan luetteloiduista löydöistä sekä poistettujen löytöjen valokuvat ovat myös raportin liitteenä.

Koekaivannon profiilista kerättiin siitepölynäytesarja (ei analysoitu tämän raportin valmistuessa). Lisäksi FT Johanna Muurinen keräsi profiilista näytesarjan maanäytteitä maaperän mikrobiologisia tutkimuksiaan varten (näytepaikat on kirjattu näyte/profiilikarttaan (kartta 13, liite 2). Hirsirakenteesta sahattu dendronäyte poistettiin jälkitöiden yhteydessä, kun se havaittiin ajoitusnäytteeksi kelpaamattomaksi. Luunäytteitä on talletettu Turun museokeskuksen kokoelmiin luunäyteinä todennäköisesti 1600-luvulle ajoittuvien kerrosten luuaineisto sekä alimpien kosteikkomaiden satunnaiset luut.

Paikkatietoaineisto on sidottu kaupungin käyttämään ETRS-GK23-koordinaatistoon käyttäen läheisen Kurjenkaivonkentän ympäristössä olevia kaupungin korkeuskiintopisteitä (N2000) nro 535 (6704533,00 / 23460818,07 / 19,13), 107 (6704485,37 / 23460791,11 / 21,34) ja 125 (6704445,95 / 23460721,19 / 18,85).

Maatulkaus toteutettiin Radar Systems Inc:n Zond 12 -laitteistolla, 500 MHz antennilla, jonka syvyysulottuvuus kohteella oli > 4,5 metriä. Tutkaus tehtiin kaikilla alueilla 50 cm linjavälillä edestakaisena tutkauksena, paisti alue h, jossa linjaväli oli 25 cm. Tutkaprofiilit käsiteltiin Prism 2.60 ohjelmistolla ja tasokuvat tehtiin Voxler ohjelmassa.

Kaivauksessa otettiin talteen havaitut esinelöydöt arkeologisesti tutkituista kulttuurikerroksista. Ylimmistä, 1900-luvun kerroksista kerätyt löydöt jätettiin keräämättä (maininta aineistosta yksikkölomakkeella). Löydöt on luetteloitu Turun museokeskuksen kokoelmiin, Museon informaatioportaaliin (MIP). Esinelöydöt luetteloiti HuK Johanna Joensuu.

Hämeenkatu 10:n tontilla on sen keskiosassa kadun suuntainen betonirakennus, jonka vanhimmat osat ovat vuosilta 1936–37 ja laajennusosa 1950-luvun alusta. Rakennuksen kummallakin sivulla on asfaltoitua piha-alueita, tontin länsikulmassa myös matala, 1900-luvun lopulla tehty kioski-/ravintolarakennus. Nykyään kaupungin työterveysasemana toimiva suojeltu rakennus on entinen ns. Vilenin tehdas ja arkkitehti Erik

Bryggmanin suunnittelema. Tontin keskellä sijainnutta tehdasrakennusta ympäröivät vanhat puurakennukset, joista viimeisimmät, Hämeenkadun reunalta, on purettu 1970-luvulla. Turun museokeskuksen lausunnon ja vanhojen karttojen asemoinnin mukaan tontti asutettiin viimeistään 1600-luvulla ja siltä tunnetaan puutalorakentamista sekä ennen että jälkeen Turun palon. Tontin koillisreunalla on myös venäläisen kartan (1740-l) mukaan kulkenut kaakosta luoteeseen laskeva oja/puro.

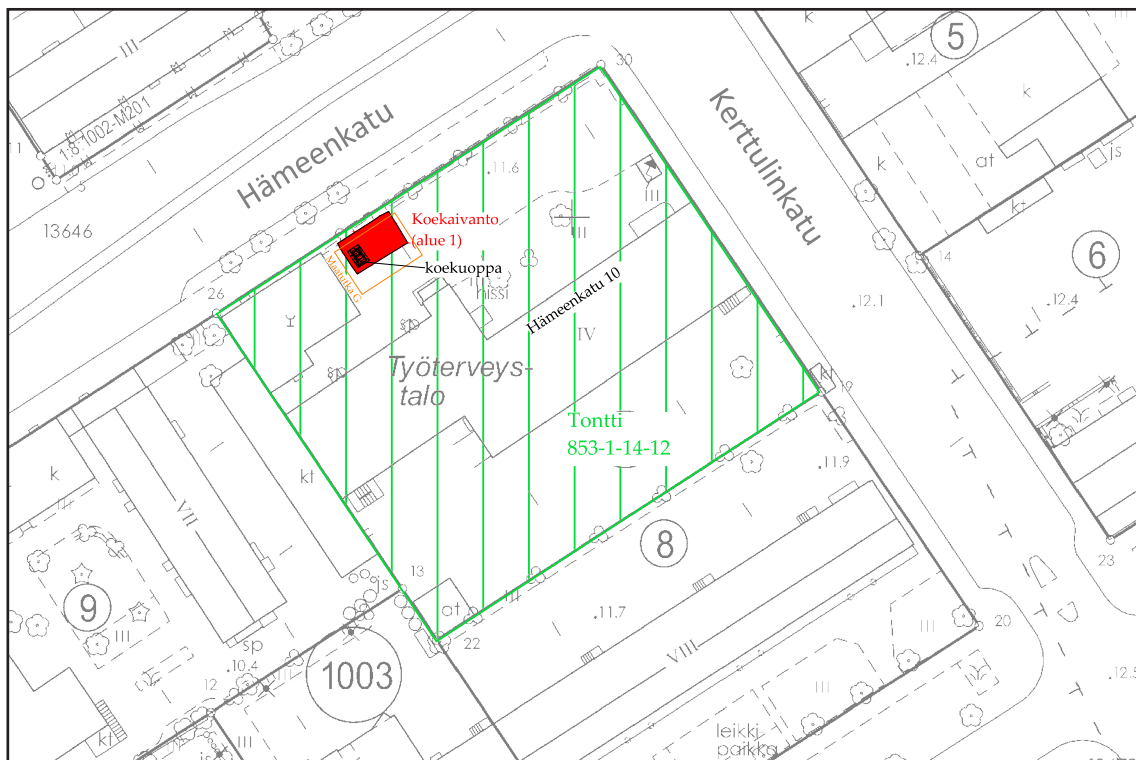
Tontille tehtiin yksi laaja koekaivanto sen Hämeenkadun puoleiselle parkkipaikalle lähelle kadun reunaa ja tontin kulmassa olevaa uudisrakennusta. Kaivannon sijainti haarukoitiin tiedossa olevien putki- ym. kaivantojen väliin. Kaivanto on kooltaan 8,5 x 5 m. Kaivannon luoteisreunalla kulki noin 1,5 m leveydellä kaukolämpökaivanto, jossa putken pinta on 10,85 m mpy korkeudella. Kaivannon koillispuoliskolta saatiin esiin kellarillisen rakennuksen perustuksia, jotka betonirakenteista ja muovinsekaisesta täytöstä päätellen kuuluu 1970-luvulla purettuihin rakennuksiin.

Koska kivi-, tiili- ja betonirakenteet jätettiin paikoilleen, päästiin koekaivantoa kaivamaan syvemmälle sen lounaispuoliskolta. Täällä noin 1,5 m syvyydeltä, moreenisoralla tasattujen pihakiveysten alta alkoivat vanhemmat kerrokset. Koekuoppaa kaivettiin noin 4 m syvyyteen, pohjamaahan asti. Pienialaisesta koekuopasta tuli esiin pääosin erityyppisiä maakerroksia (pihamaata, purkumaata, tasauserroksia, kuivikekerroksia, mahdollisesti tunkiota jne.) sekä kaksi risteävää hirttä ja puupaaluja tarkoitukseltaan tuntemattomasta rakenteesta (n. 2,5 metrin syvyydeltä asfaltin pinnasta). Arkeologiset kerrokset jatkuvat selkeästi kellarirakenteen lattian alapuolelle ja todennäköisesti myös suurimmaksi osaksi tontilla kulkevien kunnallisteknisten kaivantojen alla.

Tontilla 853-1-14-12 ei ole aikaisemmin tehty arkeologisia kaivauksia tai havaintoja. Hajanaisia arkeologisia havaintoja on kuitenkin tehty lähialueilla tontin ympäristössä, kuten Kerttulinkadulla (esim. Brusila 1984) sekä sen toisella puolen olevalla Hämeenkatu 8:n tontilla (esim. 2015, 2022).

Kaarina 11.10.2022

FM Maija Helmaa FT Kari Uotila

Kuva 1. Tontti ja tutkimusalueet. (Kartta 1, liite 2).

2. KAIVAUSHAVAINNOT

2.1. RAKENTEET JA KERROKSET

Kellarirakenne ja nuoret pihakiveykset

Koekaivannon koillispuolta hallitsi puretun rakennuksen jäänteet, jossa oli maan alle jätetty, osittain myöhemmin kaukolämmön tieltä purettu kellari (R105). Ylimmät osat rakennuksenperustuksesta tulivat esiin välittömästi pihan asfalttien ja niiden pohjustuksena olleen ohuen kalliomurskeen alta (11,3+–11,5 m mpy). Ylimpiä purkukerroksia ja nuoria häiriöitä on kaivettu ja dokumentoitu yksiköillä M101, M102, M103, M107-L108, M111, M113 ja M115.

Kellarin halssi oli täytetty purkutiilillä, kivillä sekä muovinsekaisella roskalla (M104). Kellarin tiiliportaot johtivat koilliseen, betonilattiaiseen tilaan, josta huonetila avautui myös luoteeseen Hämeenkadun suuntaan (luoteinen osa on ainakin osin purettu myöhemmin sen läpi kulkevan kaukolämpökaivannon takia). Lattian pinta on korkeudella 9,80 m mpy. Halssin kaakkoispuolella oli kivistä rakenteinen ja se jätettiin osittain kaivamatta esiin.

Kellarin sisäänkäynnin ulkopuolella, lounaassa ja kaakossa tuli purkumaan alta esiin osittain ehjä, osittain murtunut maanpäälle valettu betonikerros (R109), jonka pinnat laskivat kohti kellarin kaakkoispuolelta esiin tullutta betonikaivoa. Samalla tasolla koekaivannon lounaisreunalla oli myös mukulakivetettyä pihaa (R106). Betonitaso on osa pihaa, sen pintavesien hallinnan järjestelmää ja pihakiveys kellarirakennuksen aikainen. Pihakiveys tuli esiin noin 30 cm syvyydeltä (11,15–11,20 m mpy).

Toinen pihakiveys (R112) tuli esiin noin 80 cm syvyydeltä (10,65–10,75 m mpy) ja sen alla oli paksu moreenisorasta koostuva perustuskerros (M114), jonka alla ohut savi ja vielä kerros hiekkaa ja soraa (M117+M118). Pihakiveys katkeaa kellarin perustuksiin, joten sen on kellarirakennusta vanhempi.

Piha-, purku- ja tasauserrokset

Pihakiveysten ja niiden pohjustuskerrosten alta alkoivat moninaisemmat kulttuurikerrokset. Useimmat kerroksista kattoivat koko koekuopan, jota porrastettiin useasti alaspäin mentäessä, mutta paikoin koekuopasta tuli esiin tasoja, joissa useampi eri maakerros muodosti toisiinsa limittyviä tai leikkaavia rajapintoja.

Ylimmät kerrokset (pinta keskimäärin noin 10,00 m mpy) lienevät jonkinlaista pihamaata, jossa osa kerroksista vaikuttaa paikalle levitellyltä purkumaan sekaiselta tasaukselta. Noin 20 cm paksuudelta kaivettiin useampana yksikkönä tummaa, karkeaa, tiilimurua ja paikoin puusilpun sekaista maata (M119-M123) ja kerroksissa olevia painanteita tasaavia sora- ja hiekkakerroksia (M125, M130). Toiset 20 cm oli myös tummaa, tällä kertaa enemmän puuhakkeen sekaista maata (mm. M124, M129). Koekuopan kaakkoispäädyssä oli myös kapeampana kaistaleena harmaan saven kerros (M127) laastimurua sekainen kerros (M128), jotka voivat viitata johonkin koekaivannon ulkopuolella olevaan rakenteeseen tai muuhun ilmiöön.

Purkumaiden sekaisissa pihakerroksissa oli löytöinä ”perustavaraa” eli punasavikeramiikkaa, fajanssia, lasia (astia-, pullo- ja tasolaseja), liitupiippujen paloja, hieman metallia ja nahkaa. Esineistössä ei ollut selkeitä ajoittavia piirteitä (yleisajotus 1600–1800-l), mutta painottuu todennäköisemmin 1700-luvulle.

Noin 1,8 m syvyydellä asfaltin pinnasta koekuopassa tuli esiin noin 10 cm paksu, vaalea, lähes pelkästään laastimurusta ja hieman tiilimurusta koostuva kerros (M131, pinta 9,55–9,60 m mpy). Aines on selkeästi rakenteen laastista purkumassaa, mutta koekuopan perusteella ei voi sanoa, onko kyse lähellä olevan rakenteen purusta peräisin vai paikalle tuotu tarkoituksellinen taso-/korotuskerros. Jälkimmäinen vaihtoehto voi olla oikea, sillä laastikerroksen alla olevat kerrokset olivat orgaanisia, kosteita ja osin myös lannan sekaisia. Joka tapauksessa laastikerros vaikuttaa muodostavan rajapinnan kahdelle eri käyttö-/muodostumisvaiheelle.

Orgaaniset puusilppukerrokset

Noin 1,9–2 metrin syvyydeltä (9,50 m mpy) alkoi runsaan puusilpun ja -palojen sekaistetut orgaaniset kosteat kerrokset, joita koekuopassa oli noin 35–40 cm paksuudelta. Kerroksissa (M132, M134 ja M136) oli seassa myös muuta maata, mutta paikoin ne olivat lähes pelkkää puusilppua ja -haketta. Paikoin kerroksissa (erityisesti M136:ssa) oli runsaasti myös vihreänruskeaa orgaanista massaa, joka vaikutti lannalta (hevosenkakalta ainakin). Muutamissa paikoin lannan seassa havaittiin myös runsaasti pieniä hyönteisten kuniinukuoria. Kerroksista on otettu maanäytteitä.

Puusilppukerroksista löytyi keramiikkaa, lasia ja liitupiippuja sekä muutama metalli- ja nahkalöytö. Esineistössä on muutamia 1600-luvulle ajoitettavia löytöjä, kuten lasipikarin pohjapala 1600-luvun jälkipuoliskolta. Osa keramiikka- ja lasiaineistosta on voinut olla käytössä myös vielä 1700-luvun puolella.

Lantaisten puusilppukerrosten alla koekuopassa oli seuraavana orgaanisekoittainen kerros, jossa oli mukana myös runsaasti tiilenkappaleita ja tiilimurskaa (M137). Hiekasta, tiilestä ja laastista huolimatta kerros oli kostea. Kerroksen löytöaineistossa on mm. punasavipannun kahva sekä liitupiipun paloja, lisäksi joitain nahkapaloja. Löytöaineisto ei ole kovin ajoittava, liitupiippuja on valmistettu 1600-luvulta lähtien. Kyseessä on mahdollisesti kuivatukseen ja tasaukseen käytetty purkumaa, joka on yksi vaihe alueen kosteikkomaakerrosten kerrostumissa. Lisäksi kerros peittää / tasaa koekuopasta esiin tulevaa hirsirakennetta / sen osaa (r140). Hirsirakenteeseen mahdollisesti liittyvien puupaalujen päät (R138) tuli esiin jo tästä tiilipalakerroksesta. Yksikön alaosassa oli myös runsaasti risuja ja muita pieniä puun oksia.

Puurakenne

Risuja ja oksia oli myös kerroksessa M139, joka on samankaltaisen orgaanisen saven (M142) kanssa samalla tasolla ja joiden yhteydestä tuli esiin koekuopan ainoa puurakenne. Puurakenne R140 muodostuu koekuopan poikki luoteis-kaakkosuuntaisena koostuvasta osin veistetyistä hirrestä ja sen alla kulkevasta risteävästä hirrestä. Alemman, lounas-koillissuuntaisen hirren kolmiomaiseksi muotoiltu pää osuu koekaivantoon. Ylemmän hirren pinta on 9,10 m mpy tasolla. Tähän rakenteeseen tai sen päälle, kuuluvat todennäköisesti myös muutaman keskikokoiset kivet (R141), joita dokumentoitiin koekaivannon luoteis- ja kaakkoispäättyihin.

Kuva 2. Hirsirakenne R140, pystypaalut R138, kivet R141. Osittain kaivetut M139 ja M142. Koillisesta, M. Helamaa, 19.7.2022. MuTu122029Dg_26.

Hirsirakenteen tasolla oli vielä puurosken sekaista maata (M139, M142), mutta niiden alla alkoi savinen, orgaaninen kerros (M143), jossa puusilppua oli huomattavasti vähemmän. Rakenteen alla on mahdollisesti eri käyttövaihe / faasi. Myös löytöaineisto vähenee, lähes loppuu tässä tasossa. Yksiköstä M139 löytyi lasipikarin pala ja liitupiipun varren pätkä, jotka voivat olla 1600-luvulta, kerroksesta M142 enää vain nahkainen kenkien korko.

Orgaaniset savikerrokset

Orgaaninen savikerros M143 puurakenteen alla oli pinnaltaan lähes musta, kuitenkin olematta selkeää nokimaata (pinta 8,90–9,05 laskee luoteeseen). Väri lienee peräisin maaperän (kemiallisesta) koostumuksesta, se vaihtui melko nopeasti ruskeaksi hienojakoiseksi saveksi. Savi oli tiivistä ja helppoa kaivaa. Savimaasta M143 ainoa löytö oli puinen lusikka. M143:n alla oleva savi (M144) oli jo osittain harmaata, mutta sijainnin mukaan enemmän tai vähemmän ruskean laikukasta. Koekuopan luoteispuolelle muodostui harmaasta, lähes puhtaasta savesta (M145) jonkinlainen valli, tätä savea ei koekaivannon koillispuoliskolla ollut. Kerrokset olivat löydöttömiä ja melko luontaisen oloisia, mutta maan seassa oli kuitenkin selkeästi vielä eläinluita melko paljon.

Noin 3 metrin syvyydellä koekuopassa oli noin 25 cm paksu kerros vaaleanharmaata siltistä maata (M146, pinta 8,40–8,50), joka myös vaikutti paikoin hyvin puhtaalta ja koskemattomalta, mutta jonka seasta poimittiin edelleen muutamia eläinluita sekä satunnaisia tiilenpaloja. Sen alla oli noin 15 cm paksuudelta jälleen ruskeamman laikukasta, satunnaisen puusilpun sekaista savea (M147), jossa tiiltä ei enää havaittu, mutta selkeästi ihmistoimintaan viittaavia olivat nahkapalat ja veistetty puun pala.

Ruskean laikukas savi M147 loppui noin 8,05 m mpy syvyydellä, jolloin koekaivannon pienennettyä alaa peitti ohut vaaleanharmaan hienon hiekan kerros (M148). Sen alta kaivettiin jälleen yksi ruskeansaven sekainen harmaasavikerros (M149), jonka seassa vielä muutama eläinluu.

Pohjamaaksi on tulkittu koekuopan pohjalla, noin 7,85 m mpy tasalta alkava kerros (M150), joka valtaosin oli tummanharmaata savea, mutta jonka joukossa siellä täällä esiintyi ruskeita orgaanisia ohuita raitoja – epäpuhtaudet on tulkittu luontaisiksi savi-/kosteikkomaan orgaanisiksi jäänteiksi. Kerrosta kaivettiin koepistona noin 55 cm syvyydeltä, ja vastaava maa tuntui jatkuvan saavutetun kaivannon pohjan, 7,30 m mpy allekin.

2.2. LÖYDÖT

Löytöaineistossa on historiallisen ajan kaupunkikohteelle tyypillisesti keramiikkaa, lasia ja liitupiippuja sekä nahkaa, puuta ja metallia. Konservoitua säilyneet palaset on talletettu Museokeskuksen kokoelmiin, konservointia vaativissa löytöryhmissä on jouduttu tekemään karsintaa.

Keramiikka on pääosin punasavikeramiikkaa, yksittäisiä eri astioiden palasia, joiden ajoitus haarukoituu pääsääntöisesti 1600-luvun lopulle ja 1700-luvulle, myös mahdollisesti 1800-luvun alkuun. Joukossa on muutamia fajanssin ja kivisaven palasia. Piipposliinia (valmistus alkaa 1700-luvun jälkipuolella) ei kaivetuissa kerroksissa tavattu lainkaan. Lasi oli suurilta osin tasolasin siruja, lisäksi joukossa on muutama astialasin ja pullon pala, joista ruskean lasipikarin pohja on Georg Haggrénin mukaan 1600-luvun jälkipuoliskolta. Liitupiipun varsia on sieltä täältä sekä muutama koppa.

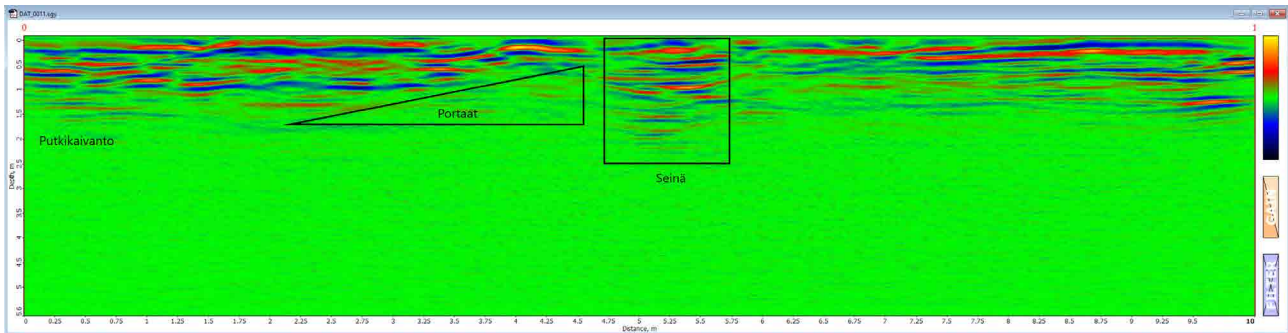
Yksittäisten yksiköiden löytöaineistot olivat harvemmin selkeän ajoittavia, ja toisinaan yksiköstä saattoi löytyä vain täysin yleiseneerisiä sirpaleita (liitupiipun varret, tasolasi, koristelematon punasavi), mutta kokonaisuudessaan yleistuntuma on ylemmissä kerroksissa 1700-luku (mahd. 1800-l alku) ja alemmissa 1600-luvun jälkipuolisko.

Metalliesineistä on talletettu / konservoitu selkeät esineet, poistoon päätyi nauvoja ja korroosiopaakkuja. Orgaanisista löydöistä kokoelmiin ja konservointiin valikoitiin nahka- ja puuesineitä niiden kunnon, edustavuuden ja yksikön ajoituksen mukaan. Nahkalöydöt koostuvat kenkien osista, sekalaisista ei-diagnostisista riekaleista ja paloista, sekä leikkuujätteestä. Puuesineitä on lusikka, kimpä, tynnyrin kansi/pohja ja veistetty palikka. Kaivausten metalli- ja orgaanisista löydöistä on valokuvat tämän raportin liitteenä. Kaivausten eläinluut on punnittu (kirjaukset yksikkölomakkeelle) ja sekoittuneiden ja 1700-luvulle ajoitettujen pihakerrosten aineistot on poistettu. Luuaineistosta on talletettu Turun museokeskuksen kokoelmiin luunäytteinä todennäköisesti 1600-luvulle ajoittuvien kerrosten luuaineisto sekä alimpien kosteikkomaiden satunnaiset luut.

3. MAATUTKAUS

Hämeenkatu 10:n maatutka-alue (kaavahankkeen maatutka-alue G) tehtiin parkkipaikalle kadunreunaan, lähelle kioskirakennusta ja se oli kooltaan 10x7 m. Alueen lounaisreunassa näkyi maatutkalla kaukolämpöputki ja sen kaakkois- ja koillisreunoilla kulki toinen moderni putkikaivanto talovesijohdolle. Muuten maatutkan signaalit olivat epäselviä, mikä selittyi myöhemmin koekaivannosta esiin tulleilla rakenteilla. Kellarirakenne oli täytetty samankaltaisella rakennusmassalla ja sen lounaispuolella oli kaksi tiivistä pihakiveystä paksuine sorapohjustuksineen – tutkasignaali ei siis selkeästi päässyt tämän noin 1,5 m paksun rakennusmassan läpi.

Jälkikäteen tarkasteltuna on kellarin lounaisseinän perustus ja siitä kaakkoon laskevat portaat mahdollisesti havaittavissa tutkauslinjan profiilikuvassa voimakkaampana signaalina ja säännöllisesti laskevan tasopinnan perusteella.

4. YHTEENVETO

Hämeenkatu 10 pihalle, tontin kadunpuoleiseen reunaan, asfaltoidun parkkipihan kohdalle 8,5 x 5 m laajuinen koekaivanto. Kaivannon luoteisreunalla kulki noin 1,5 m levydellä kaukolämpökaivanto, jossa putken pinta on 10,85 m mpy korkeudella. Valtaosaa koekaivannosta täyttää tiili, kivi ja betonirakenteisen kellarirakenteen jäänteet ja sen kaakkoispuolella olevat betoniset hulevesijärjestelmät. Kellarin betonilattian pinta on 9,80 m mpy tasolla ja ylimmät osat rakenteesta tulivat esiin noin 11,35 mpy. Rakennus on purettu ja vanha piha tasattu 1970-luvulla, myöhemmin tehty kaukolämpökaivanto on rikkonut rakenteen luoteispuolta. Koekaivannon lounaisosaan tehtiin arkeologisten kerrosten läpi, noin 4 m syvyyteen kaivettu pienempi koekuoppa, jota porrastettiin aika ajoin alaspäin mentäessä.

Koekaivannon alimmat kerrokset noin 2,8–3 metrin syvyydeltä alkaen ovat todennäköisesti jo selkeää asutusvaihetta edeltäviä kosteikkokerroksia. On mahdollista, että koekaivanto osuu korttelin alueella olleen vanhan Mätäjärven reuna-alueille tai johonkin muuhun kostean maan vaiheeseen (vielä 1740-luvun karttaankin tämän tontin reunalle on merkitty Aurajoen suuntaan laskeva oja). Kerroksiin on päätynyt jostain lähialueelta ihmistoimintaan viittaavia merkkejä, mutta varsinaisia asutuskerroksia ne eivät selkeästikään olleet. Harvoista luista ja nahkapaloista koostuvaa löytöaineistoa ei voitu ajoittaa. Löydötön pohjamaa alkoi 7,85 m mpy tasalta, eli 3,5–3,6 m syvyydeltä nykyisen asfalttipihan tasolta laskettuna.

Esiin saatu puurakenne (R140) ja sen tasolta alkavat puusilppukerrokset ovat varhaisimpia varsinaisia asutuksen tai alueen kuivatukseen viittaavia kerroksia. Löytöaineisto niiden yhteydessä olevista kerroksista on ajoitettavissa 1600-luvulle, mahdollisesti vuosisadan loppupuolelle. Risteävät hirret ja niiden yhteydessä olleet pystypaalut ja kivet voivat olla rakennuksesta mutta myös mistä tahansa muusta rakennelmasta, vaikka rantavesiin, viemärointiin, pengerryksiin, piharakenteisiin, tunkioihin tms. liittyvistä rakennelmista. Joka tapauksessa selkeimmät merkit ihmistoiminnasta ovat koekaivannossa tässä, noin 2,5 m syvyydessä.

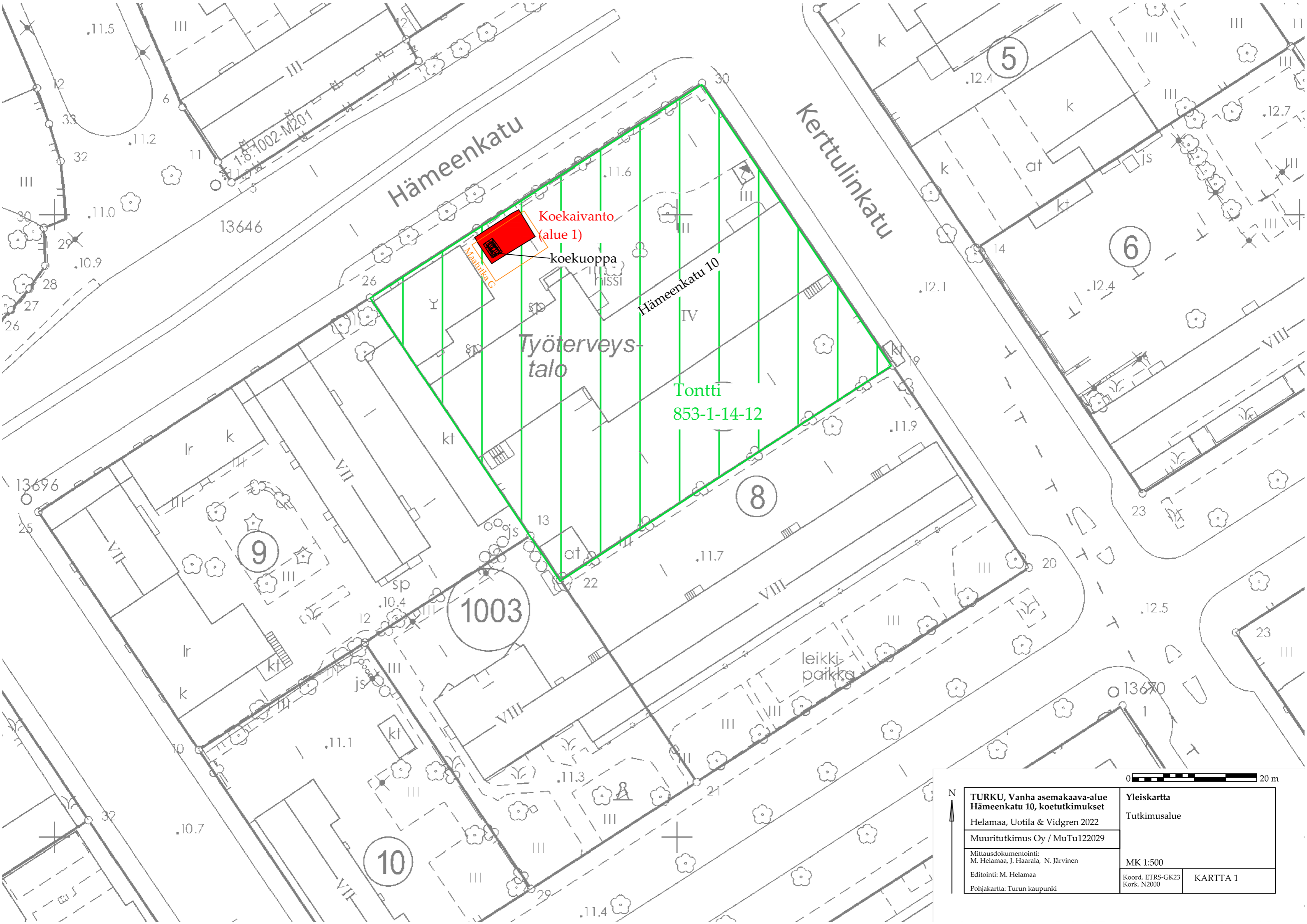
Puurakenteen yhteydessä ja erityisesti sen päällä on runsaan orgaanisia savikerroksia, joissa puusilppua ja -roskaa on paikoin enemmän kuin maata. Alueen maata on pitänyt kuivattaa, puusilppun lisäksi sitä on tehty kerroksella purkumaata. Kosteikkomaiden ylemmissä kerroksissa on myös runsaasti lantaa, sekä jonkin verran eläinten luita. Lantakerrostumat voivat olla jonkinlaista karjapihan osaa, tallinlattiaa tai tunkioita, laajempaa kokonaisuutta ei pienestä koekaivannosta pysty määrittämään. Kaikki nämä orgaaniset kerrokset ovat viereisen, nuorehkon kellarirakenteen betonilattian pintaa alemmalla tasolla. Orgaanisten kerrosten löytöaineisto ajoittunee 1600-luvulle.

Puusilppu- ja lantakerrokset on peitetty tasaisella kerroksella laastipurkumaata, noin 1,8 m syvyydellä asfaltista laskettuna. Tämän tasekerroksen päällä on runsaasti erityyppisiä ja eri paksuisia sekalaisia kerroksia, jotka vaikuttavat ajan kuluessa levitellyiltä ja muodostuneilta pihakerroksilta. Selkeää esim. Turun palon vaihetta tai muita ajallisia kerrostumia ei löytöjen valossa voida jäljittää, sillä esineistö on suhteellisen vähäistä ja laajalti 1700–1800-luvuille ajoitettavaa.

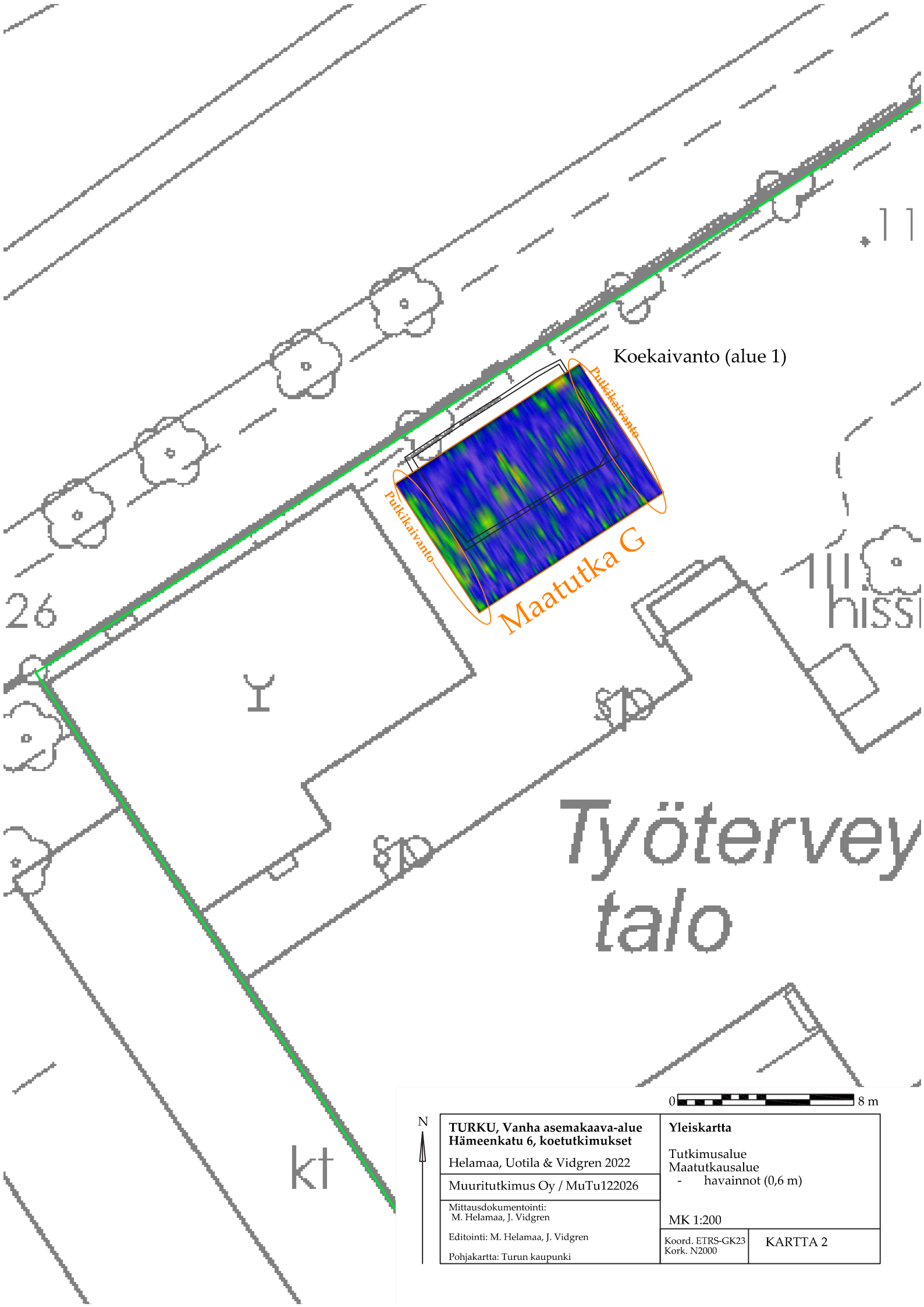
Toiseksi nuorinta vaihetta edustaa pihan taseus paksuilla hiekka- ja sorakerroksilla ja pihan kiveäminen – pihakiveyksen ajoitus jäi avoimeksi. Nuorinta esiin kaivettua rakennusvaihetta edustaa uusi pihan korotus ja kiveys sekä betonirakenteisen tiilisen kellarirakenteen rakentaminen. Rakennus on purettu, kellarit täytetty ja pihakiveys peitetty 1970-luvulla. Asfalttikerroksia parkkipaikalla oli kolme päällekkäin.

Turku Hämeenkatu 10
Koetutkimus 2022
KARTTALUETTELO

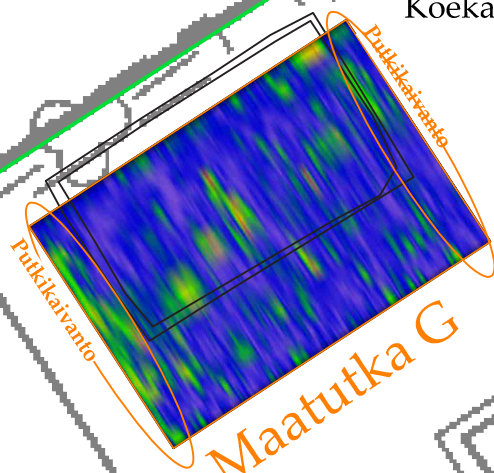
<i>Nro</i>	<i>Tyyppi</i>	<i>Aihe</i>	<i>Koko, MK</i>
Kartta 1	Yleiskartta	Tutkimusalueet.	A3, 1:500
Kartta 2	Yleiskartta	Tutkimusalueet, maatutkahavaintoja (0,6 m)	A4, 1:200
Kartta 3	Yksikkökartta	Karttataso 1. Kellarirakenne R105, betonivalu R109 jne. Ylin pihakiveys (R106).	A4, 1:50
Kartta 4	Yksikkökartta	Karttataso 2. Toinen pihakiveys (R112).	A4, 1:50
Kartta 5	Yksikkökartta	Karttataso 3. Ylimmät kulttuurikerrokset, pihakerrokset (M119, M120) koekuopassa.	A4, 1:50
Kartta 6	Yksikkökartta	Karttataso 4. Koekuopassa täyttö- ja tasauskerros M122, koekuopan kavennus.	A4, 1:50
Kartta 7	Yksikkökartta	Karttataso 5. Koekuopassa täyttö- ja tasauskerrokset M127, M128, M129, koekuopan kavennus.	A4, 1:50
Kartta 8	Yksikkökartta	Karttataso 6. Puurakenne R140 ja kivet R141 sekä puusilppukerrokset M139 ja M142 koekuopassa.	A4, 1:50
Kartta 9	Yksikkökartta	Karttataso 7. Ruskean ja harmaan laikukas savikerros (m144) koekuopassa, porrastetulla alalla.	A4, 1:50
Kartta 10	Yksikkökartta	Karttataso 8. Harmaa savi, jossa puusilppua ja muutamia löytöjä (M147) koekuopan pienimmällä alalla.	A4, 1:50
Kartta 11	Yksikkökartta	Karttataso 9. Pohjamaa M150 ja siihen lehty koekuoppa.	A4, 1:50
Kartta 12	Profiilikartta	Koekuopan lounaisprofiili.	A4, 1:25
Kartta 13	Profiilikartta,	Koekuopan lounaisprofiili. Näytteenottoaikat.	A4, 1:25
	näytteet		

			
TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Yleiskartta Tutkimusalue	
Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:500	
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	
Editointi: M. Helamaa		KARTTA 1	
Pohjakartta: Turun kaupunki			

Koekaivanto (alue 1)

Työterveytalo

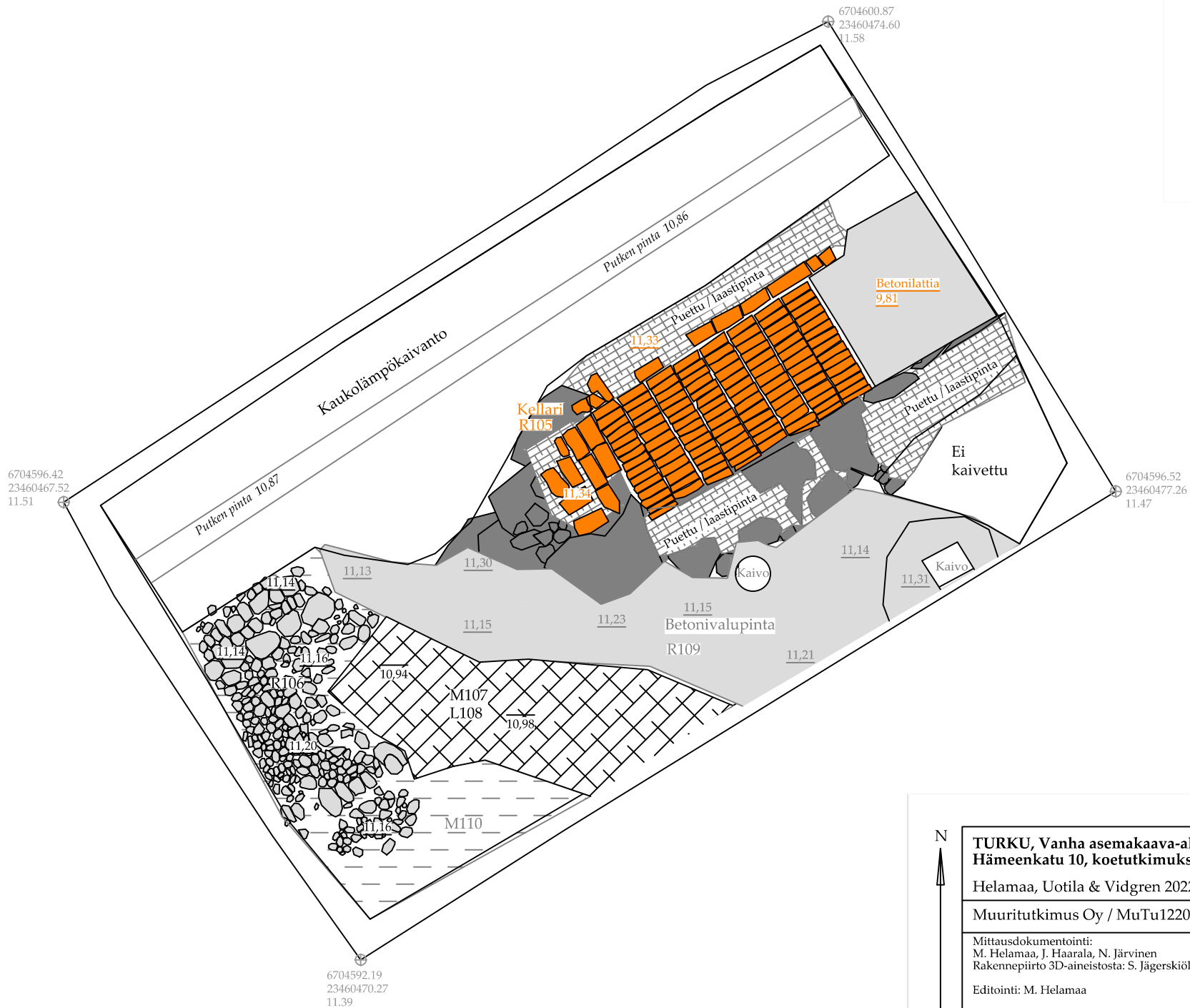
0 8 m

TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 6, koetuskimukset	Yleiskartta	
Helamaa, Uotila & Vidgren 2022	Tutkimusalue Maatutkausalue - havainnot (0,6 m)	
Muuritutkimus Oy / MuTu122026	MK 1:200	
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Vidgren	Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	KARTTA 2
Editointi: M. Helamaa, J. Vidgren		
Pohjakartta: Turun kaupunki		

kt

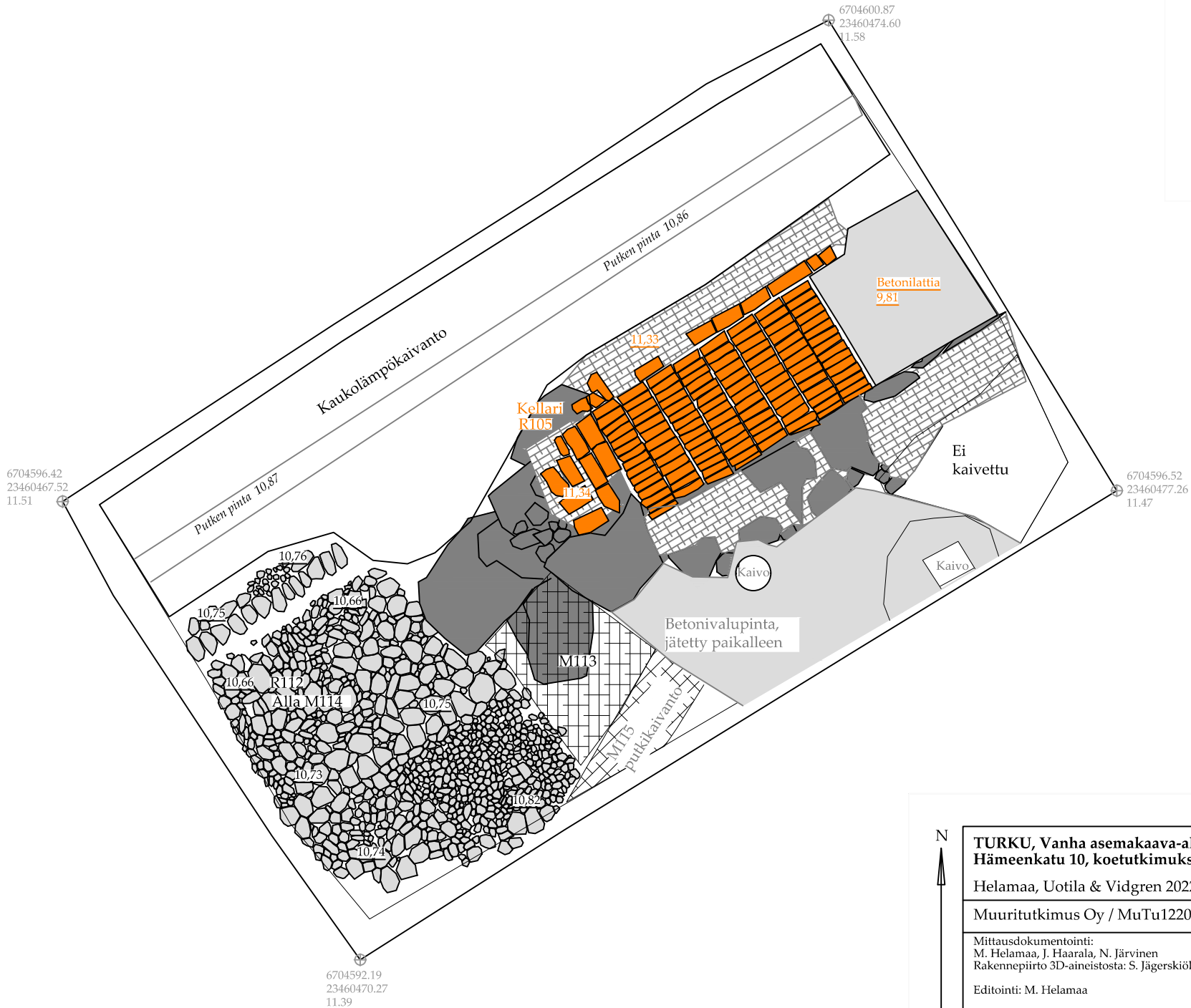
- Sekoittunut maa
- Hiekka / sora
- Betoni
- Kivi
- Tiili

	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset		Yksikkökartta Karttataso 1	
	Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Kellarirakennus R105, betonivalu R109 jne. Ylin pihakiveys (R106)	
	Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:50	
	Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld Editointi: M. Helamaa		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	KARTTA 3

- Sekoittunut maa
- Hiekka / sora
- Betoni
- Kivi
- Tiili

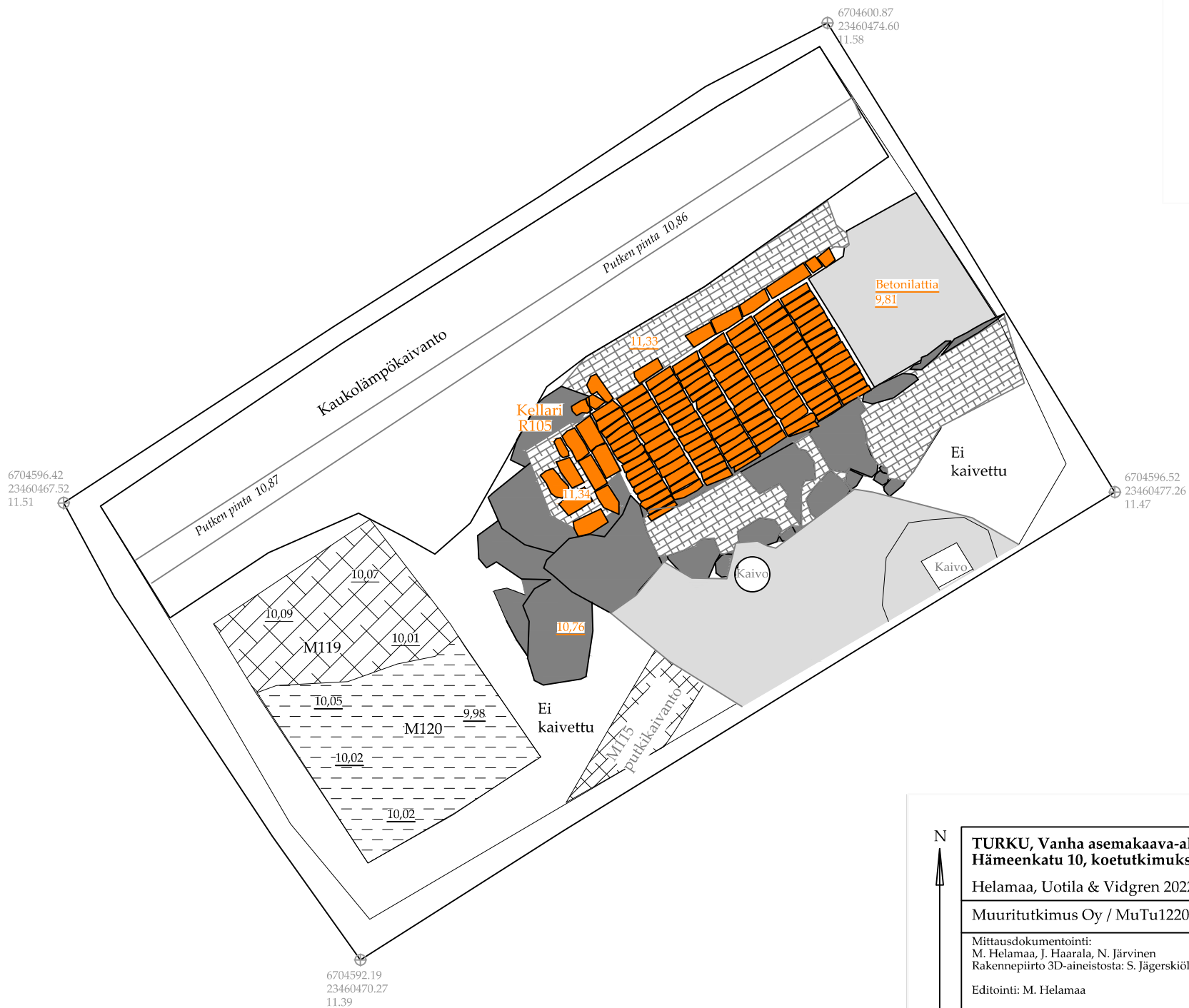

TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset		Yksikkökartta Karttataso 2	
Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Toinen pihakiveys (R112)	
Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:50	
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	
Editointi: M. Helamaa		KARTTA 4	

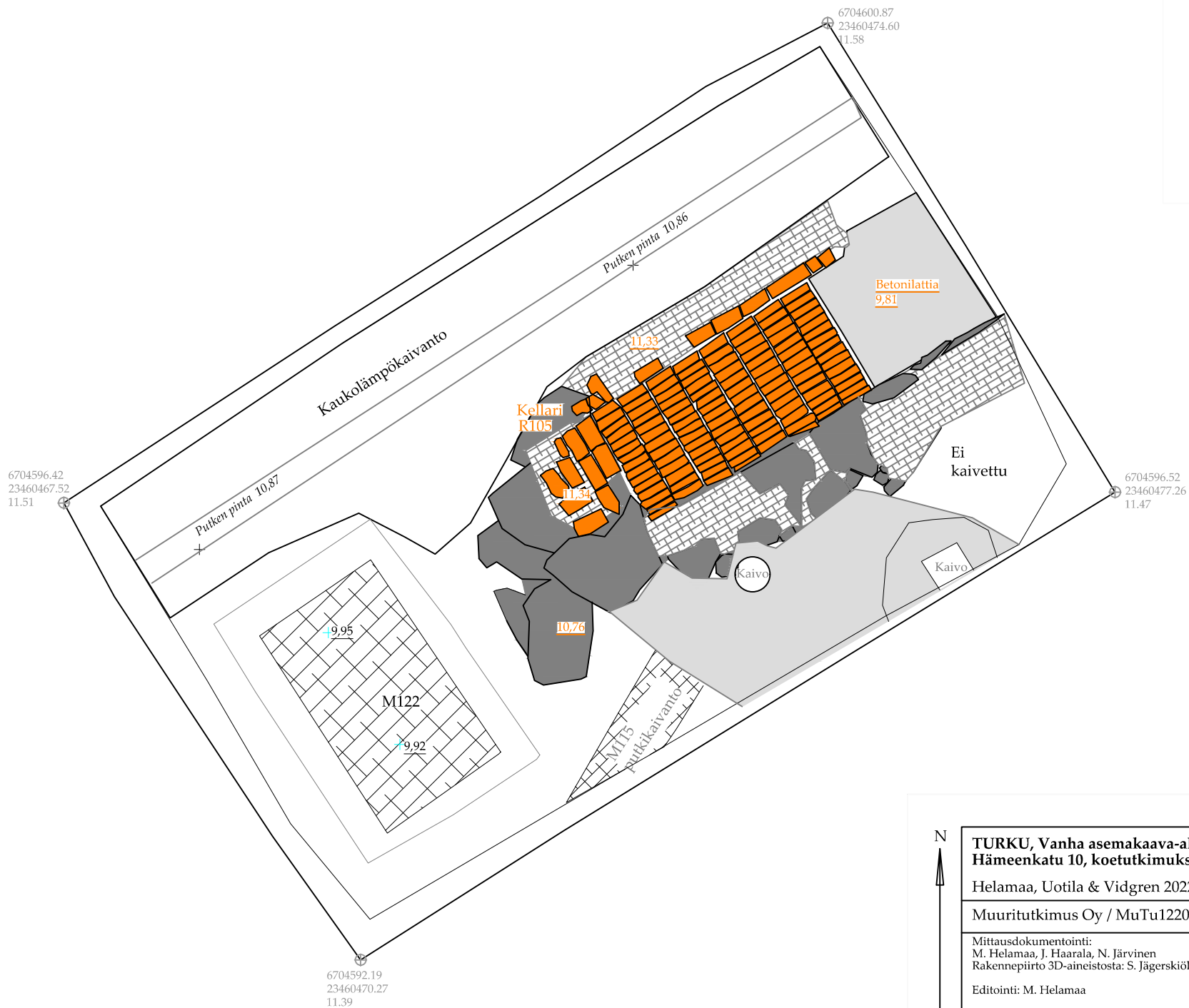
- Sekoittunut maa
- Savinen hiekka / sora
- Betoni
- Kivi
- Tiili

0 2 m

	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset		Yksikkökartta Karttataso 3	
	Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Ylimmät kulttuurikerrokset, pihakerrokset (M119, M120) koekuopassa.	
Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:50		KARTTA 5
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld Editointi: M. Helamaa		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000		

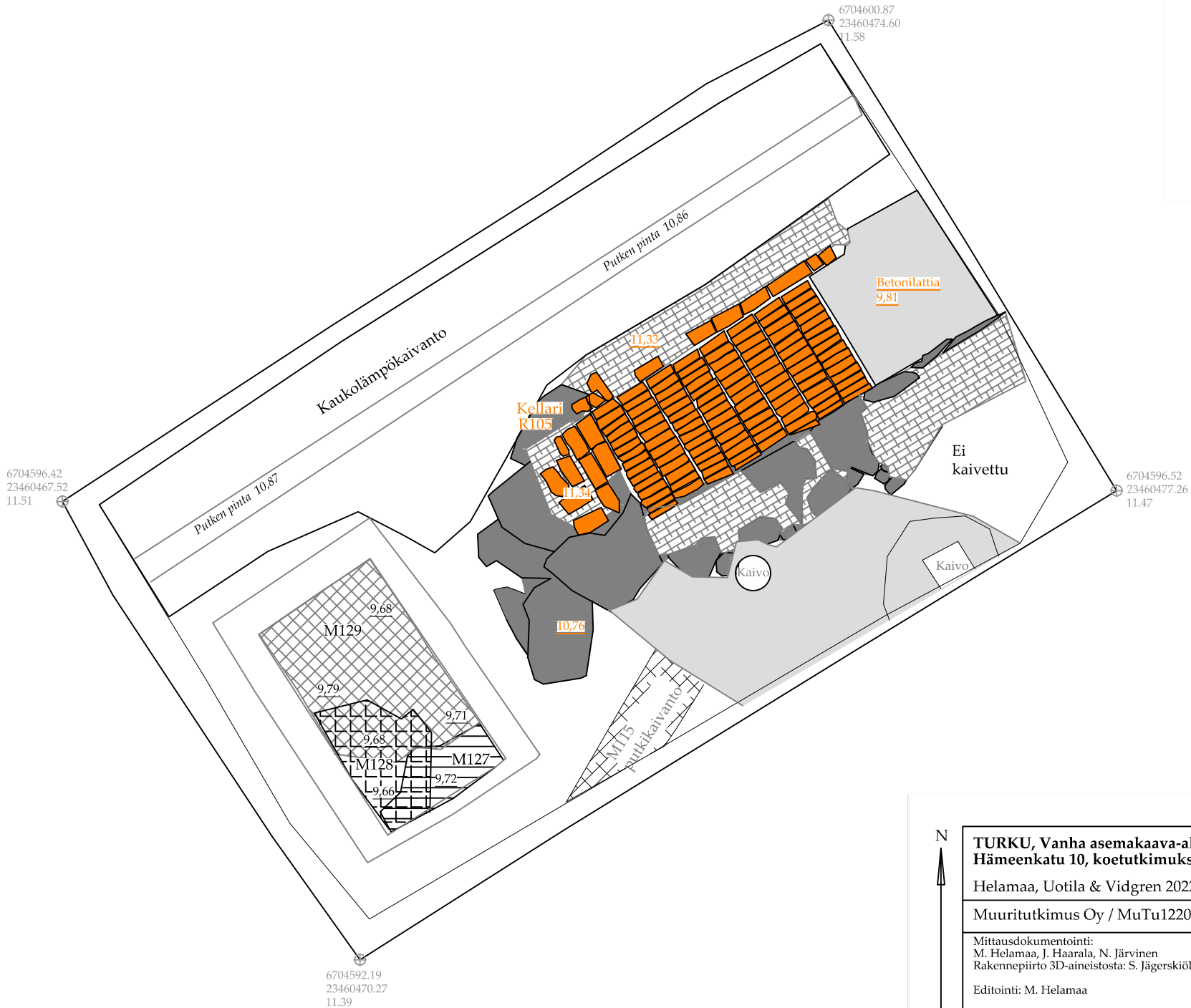
- Sekoittunut maa
- Savinen hiekka / sora
- Betoni
- Kivi
- Tiili

0 2 m

 N	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset Helamaa, Uotila & Vidgren 2022 Muuritutkimus Oy / MuTu122029		Yksikkökartta Karttataso 4 Koekuopassa täyttö- ja tasauskerros M122, koekuopan kavennus.
	Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld Editointi: M. Helamaa		MK 1:50 Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000
			KARTTA 6

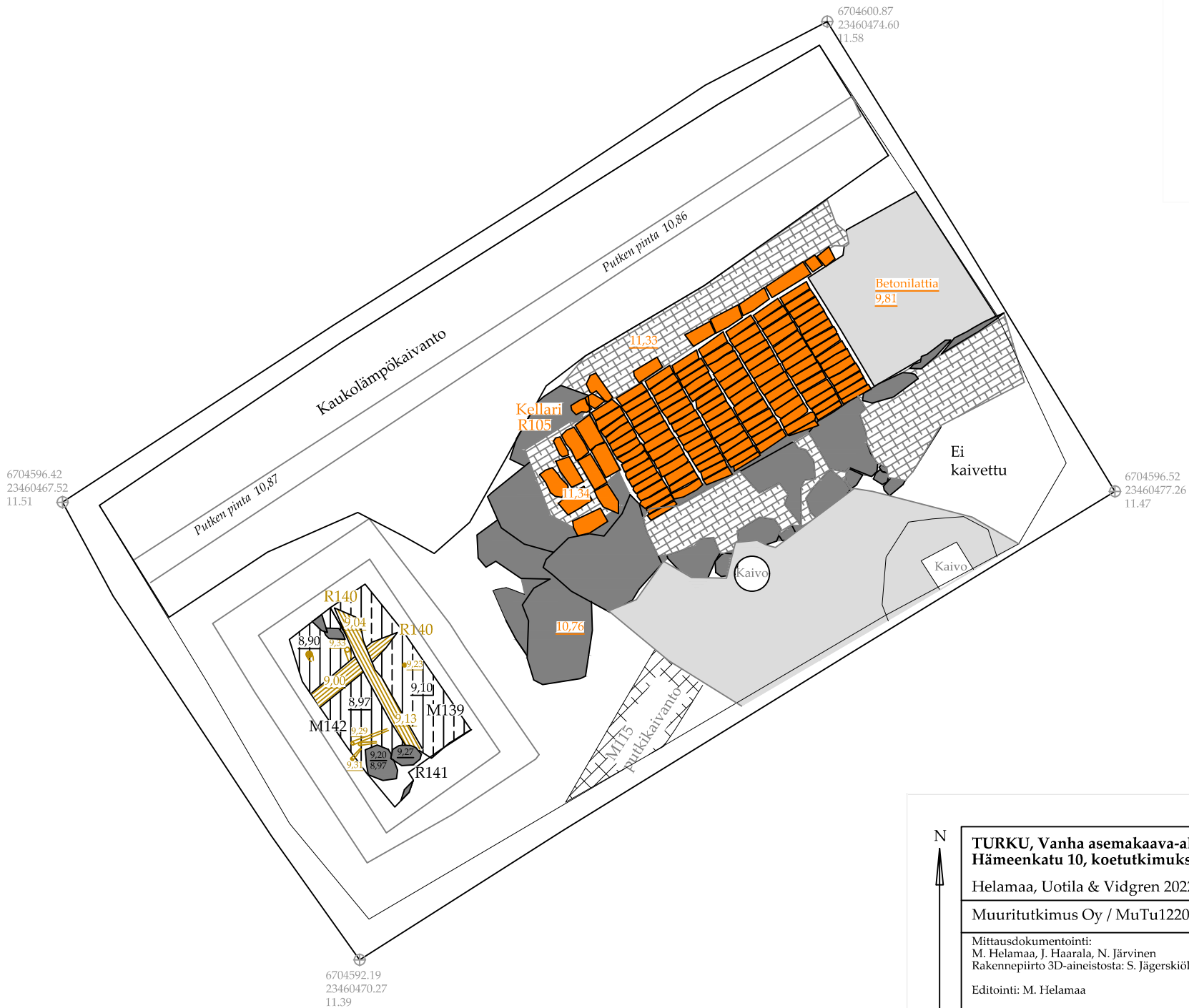
- Sekoittunut maa
- Puusilpun sekainen kulttuurikerros
- Harmaa savi
- Laastimurun sekainen maa
- Tiili

0 2 m

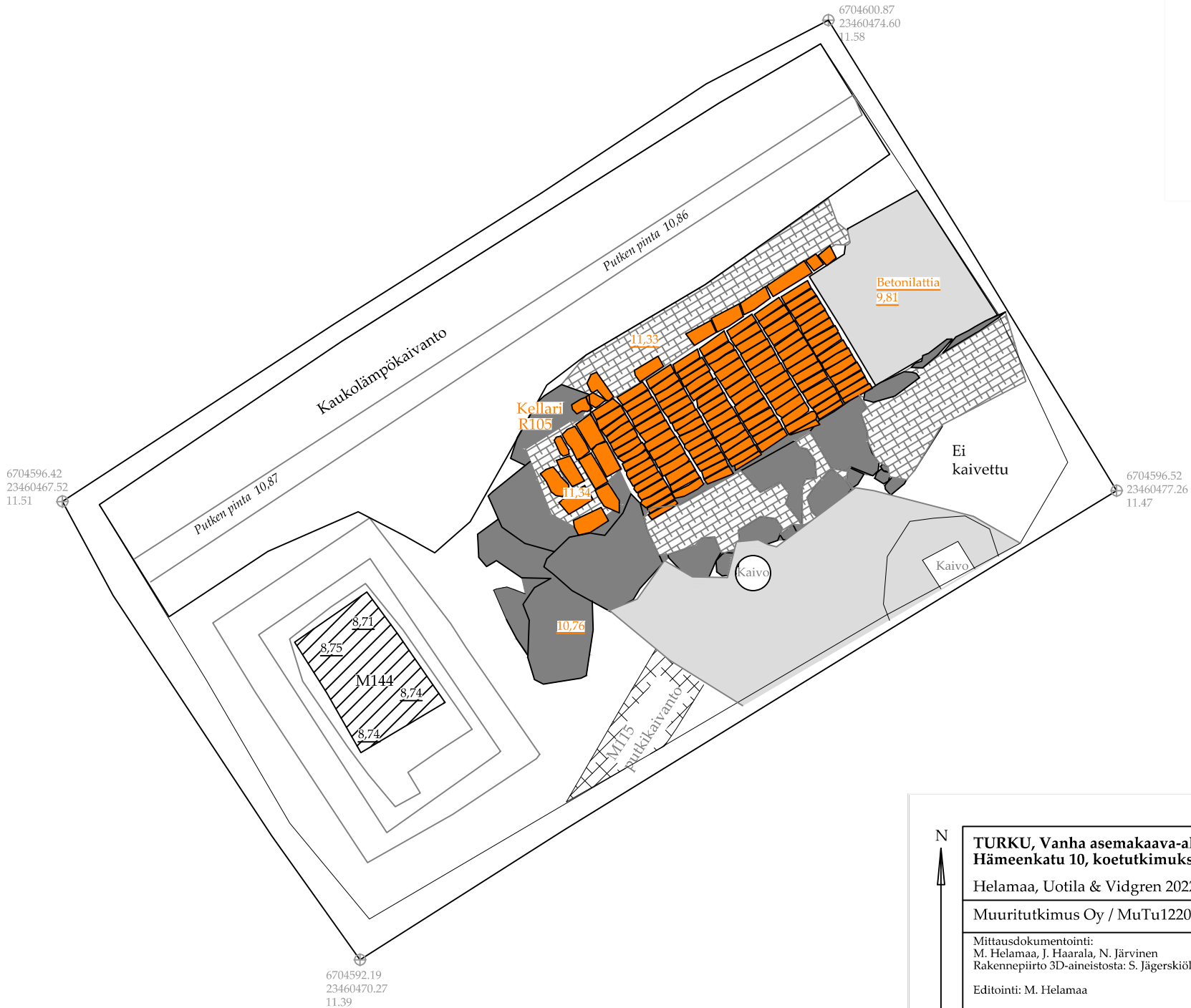
	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset		Yksikkökartta Karttataso 5	
	Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Koekuopassa täyttö- ja tasauskerrokset M127, M128, M129, koekuopan kavennus.	
	Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:50	
	Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld Editointi: M. Helamaa		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	KARTTA 7

- Sekoittunut maa
- Puusilpun sekainen kuivikemaa
- Puusilpun sekainen kuivikemaa
- Kivi
- Hirsi, paalut

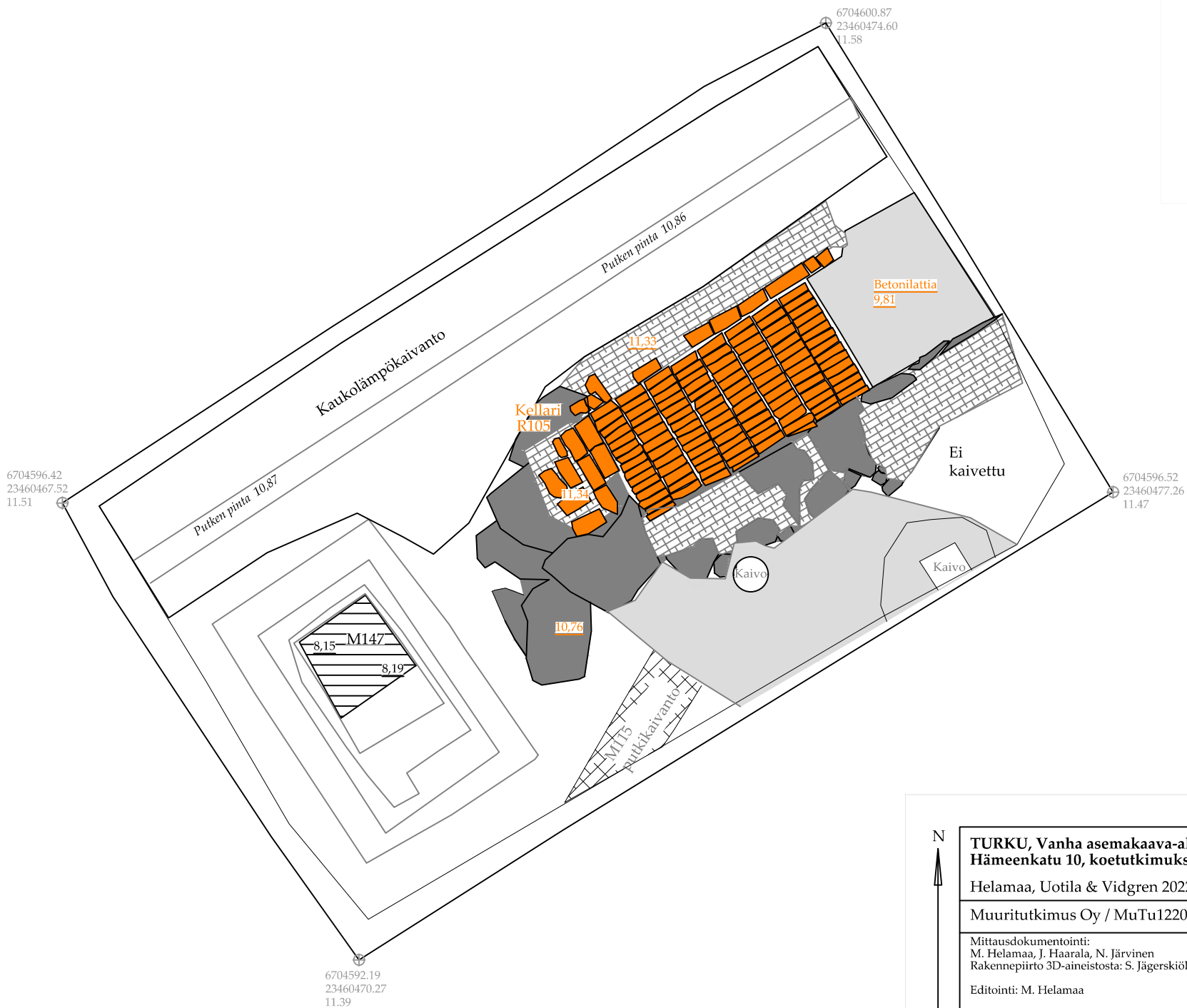
 N	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset		Yksikkökartta Karttataso 6	
	Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Puurakenne R140 ja kivet R141 sekä puusilppukerros M139 ja M142 koekuopassa.	
	Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:50	
	Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld Editointi: M. Helamaa		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	KARTTA 8

	Sekoittunut maa
	Ruskea, harmaaksi muuttuva savi

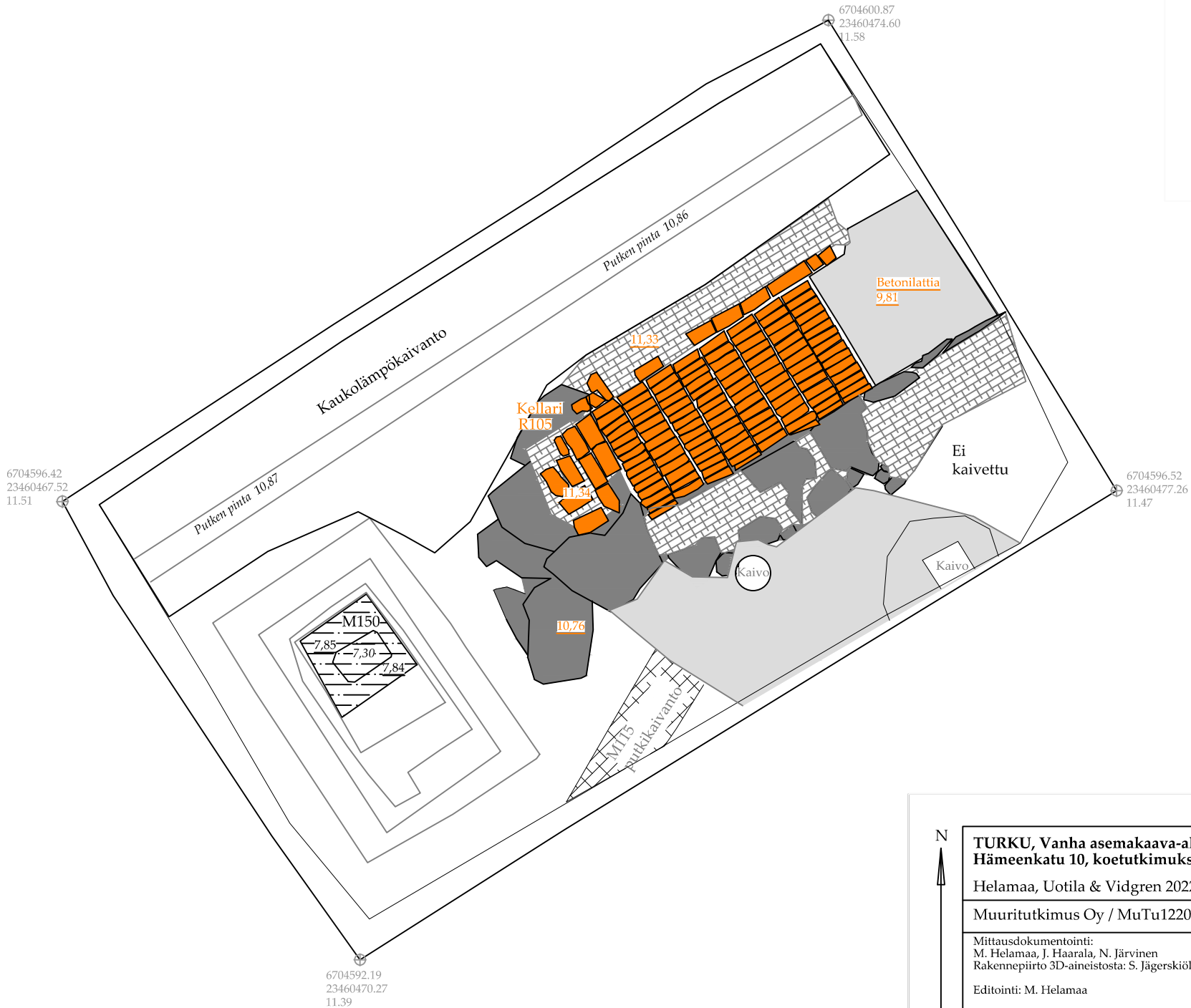
	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset	
	Helamaa, Uotila & Vidgren 2022	
	Muuritutkimus Oy / MuTu122029	
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld		Yksikkökartta Karttataso 7
Editointi: M. Helamaa		Ruskean ja harmaan laikukas savikerros koekuopassa, porrastetulla alalla.
		MK 1:50
		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000
		KARTTA 9

	Sekoittunut maa
	Harmaa savi, puun paloja

	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset	
	Helamaa, Uotila & Vidgren 2022	
	Muuritutkimus Oy / MuTu122029	
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld		Yksikkökartta Karttataso 8
Editointi: M. Helamaa		Harmaa savi, jossa puusilppua ja muutamia esinelöytöjä (M147) koekuopan pienimmällä alalla.
		MK 1:50
		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000
		KARTTA 10

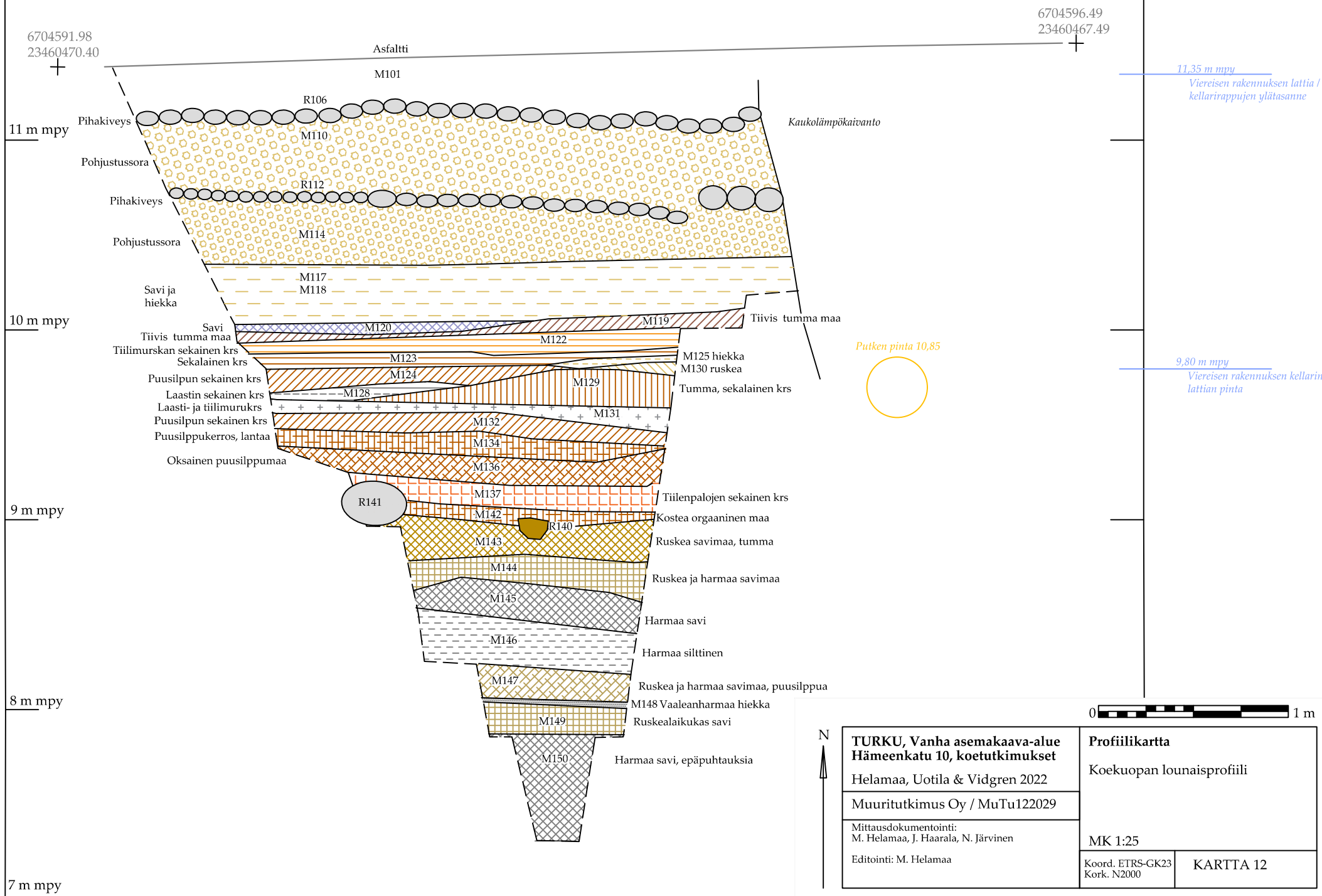
	Sekoittunut maa
	Harmaa savi, joukossa vihertävän ruskeaa maatunutta leijua

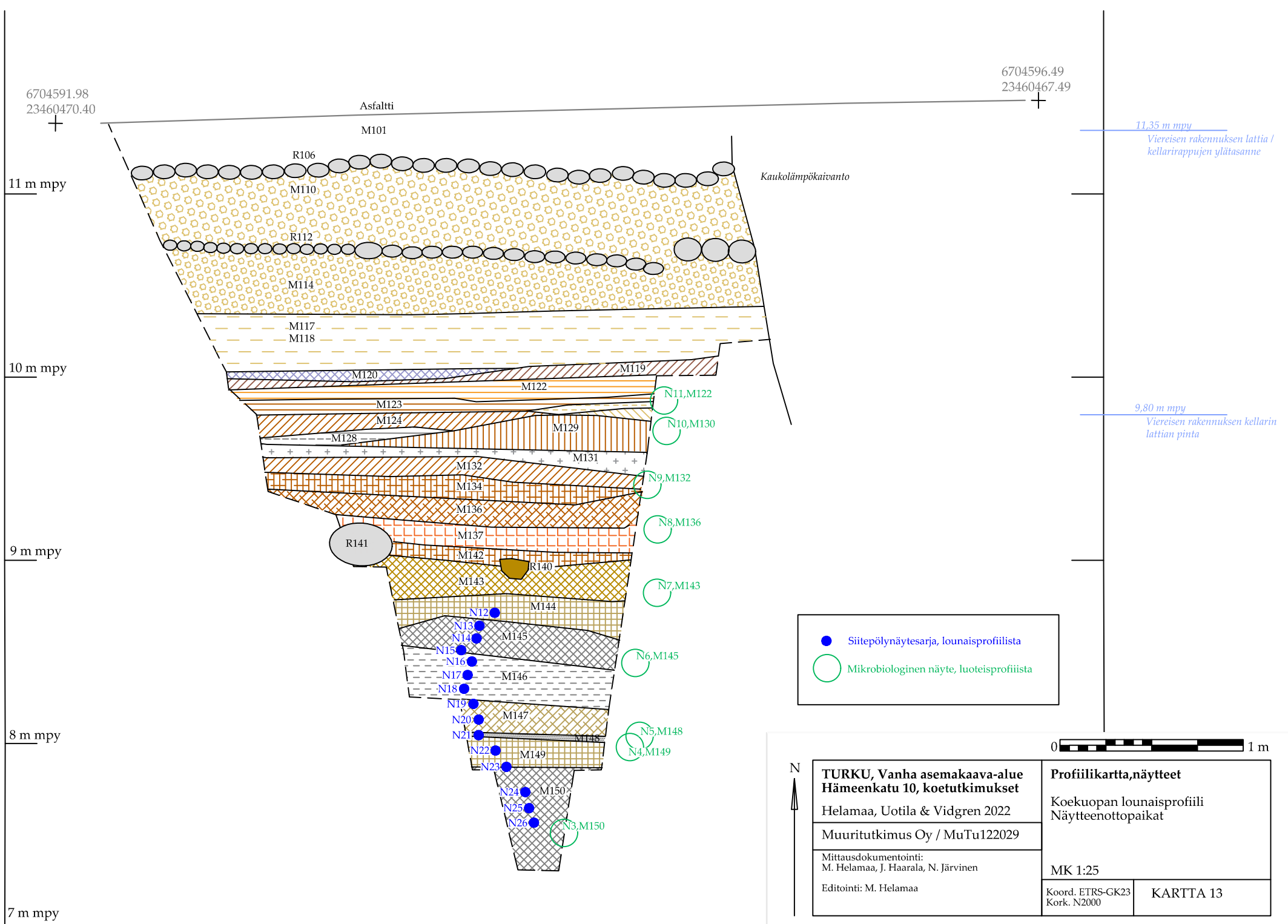
0 2 m

 N	TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset Helamaa, Uotila & Vidgren 2022 Muuritutkimus Oy / MuTu122029		Yksikkökartta Karttataso 9 Pohjamaa M150 ja siihen tehty koekuoppa.
	Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen Rakennepiirto 3D-aineistosta: S. Jägerskiöld Editointi: M. Helamaa		MK 1:50 Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000
			KARTTA 11

TURKU, Vanha asemakaava-alue Hämeenkatu 10, koetutkimukset		Profiilikartta	
Helamaa, Uotila & Vidgren 2022		Koekuopan lounaisprofiili	
Muuritutkimus Oy / MuTu122029		MK 1:25	
Mittausdokumentointi: M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen		Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	KARTTA 12
Editointi: M. Helamaa			

6704591.98
23460470.40

6704596.49
23460467.49

Asfaltti

M101

R106

M110

R112

M114

M117

M118

R141

M142

R140

M143

N12

N13

N14

N15

N16

N17

N18

N19

N20

N21

N22

N23

N24

N25

N26

N3,M150

Kaukolämpökaivanto

11,35 m mpy

Viereisen rakennuksen lattia /
kellarirappujen ylätasanne

9,80 m mpy

Viereisen rakennuksen kellarin
lattian pinta

● Siitepölynäytesarja, lounaisprofiilista

○ Mikrobiologinen näyte, luoteisprofiilista

0 1 m

**TURKU, Vanha asemakaava-alue
Hämeenkatu 10, koetutkimukset**

Helamaa, Uotila & Vidgren 2022

Muuritutkimus Oy / MuTu122029

Mittausdokumentointi:
M. Helamaa, J. Haarala, N. Järvinen

Editointi: M. Helamaa

Profiilikartta,näytteet

Koekuopan lounaisprofiili
Näytteenottoaikat

MK 1:25

Koord. ETRS-GK23
Kork. N2000

KARTTA 13

11 m mpy

10 m mpy

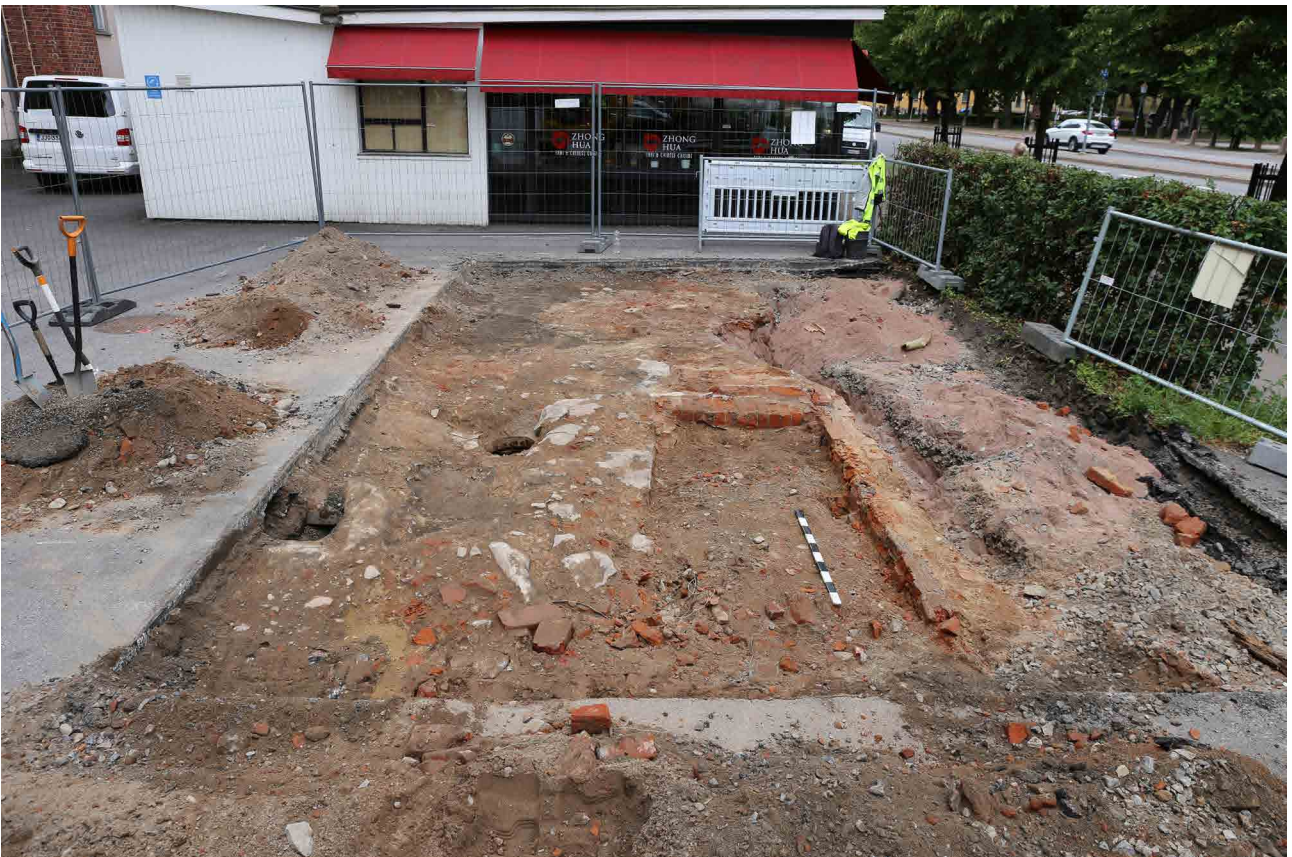
9 m mpy

8 m mpy

7 m mpy

MuTu122029Dg_1: Yleiskuva Hämeenkatu 10n tontista. Koillisesta, J. Vidgren, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_2: Yleiskuva, pintamaat poistettuna. Koillisesta, M. Helamaa, 14.7.2022.

MuTu122029Dg_3: Pihakiveys R106. Etelästä, M. Helamaa, 14.7.2022.

MuTu122029Dg_4: Kellaria R105, täyttömaa M104, pihakiveys R106. Pohjoisesta, M. Helamaa, 14.7.2022.

MuTu122029Dg_5: M110 pohjustushiekka R106n alla. Länneästä, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_6: Pihakiveys R112. Lounaasta, M. Helamaa, 15.7.2022.

Kuvateksti. MuTu122029Dg_7: Pihakiveys R112, kellari R105. Kaakosta, M. Helamaa, 15.7.2022.

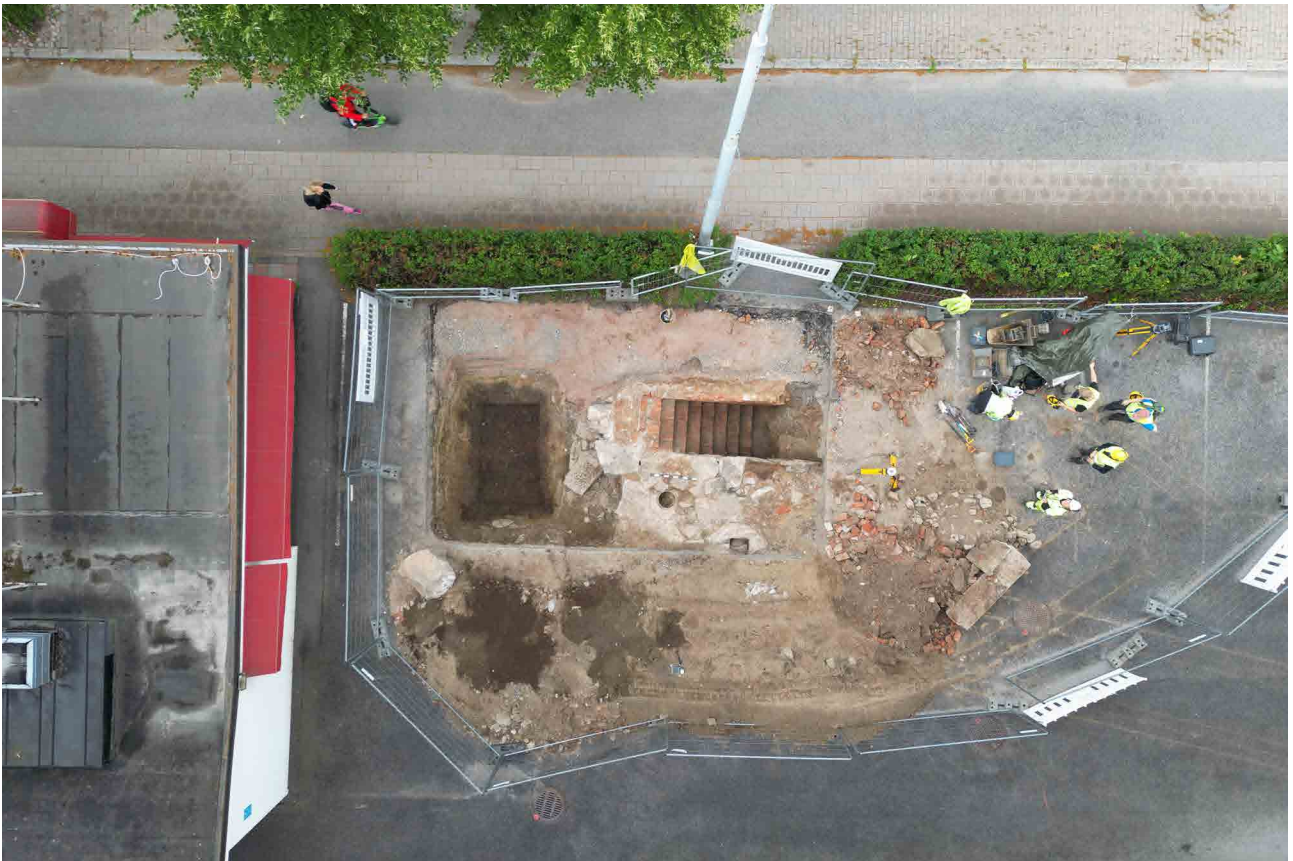
MuTu122029Dg_8: Yleiskuva kaivausalueesta, Pihakiveys R112, kellari R105. Koillisesta, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_9: R112:n purku, M114. Pohjoisesta, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_10: M119:n pinta koekuopassa. Idästä, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_11: Kellari R105 + koekuopassa M123. Alareuna kaakossa, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_12: Kellari R105 + koekuopassa M123. Alareuna kaakossa, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_13: Kellarin R105 rappuset. Koillisesta, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_14: Kellaria R105. Idästä, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_15: M123:n pinta koekuopassa. Lounaasta, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_16: Kellarin R105 rappuset. Lounaasta, M. Helamaa, 15.7.2022.

MuTu122029Dg_17: M124, M125, M126 koekuopassa. Koillisesta, M. Helamaa, 18.7.2022.

MuTu122029Dg_18: Savimaa M127, tumma M129, hiekkainen M130 koekuopassa. Lännestä, M. Helamaa, 18.7.2022.

MuTu122029Dg_19: M128 ja M129. Koillisesta, M. Helamaa, 18.7.2022.

MuTu122029Dg_20: M131 koekuopassa. Kaakosta, M. Helamaa, 18.7.2022.

MuTu122029Dg_21: M133 ja M134. Kaakosta, M. Helamaa, 18.7.2022.

MuTu122029Dg_22: Puusilpun ja oksien sekainen M136. Kaakosta, M. Helamaa, 19.7.2022.

MuTu122029Dg_23: M137, pystypaaluja R138.Koillisesta, M. Helamaa, 19.7.2022.

MuTu122029Dg_24: Hirsirakenne R140 osin esillä, oikealla oksainen M139, vasemmalla M142, pystypaalut R138, kivet R141. Kaakosta, M. Helamaa, 19.7.2022.

MuTu122029Dg_25: Hirsirakenne R140, pystypaalut R138, kivet R141. Osittain kaivetut M139 ja M142. Kaakosta, M. Helamaa, 19.7.2022.

MuTu122029Dg_26: Hirsirakenne R140, pystypaalut R138, kivet R141. Osittain kaivetut M139 ja M142. Koillisesta, M. Helamaa, 19.7.2022.

MuTu122029Dg_27: Hirsirakenne R140, pystypaalut R138. alla M144 pinta. Kaakosta, M. Helamaa, 19.7.2022.

MuTu122029Dg_28: Savikynnys M145, ja alempana M146. Idästä, M. Helamaa, 20.7.2022.

MuTu122029Dg_29: M147-savi koekuopan kavennetulla osalla. Kaakosta, M. Helamaa, 20.7.2022.

MuTu122029Dg_30: Työkuva, koekuopan kaivuu. Kuvassa vasemmalla Eelis Langén, keskellä Pietu Mutanen, kuopassa Niko Järvinen. Pohjoisesta, M. Helamaa, 20.7.2022.

MuTu122029Dg_31: Koekuopan lounais- jaluoteisprofiilit, ylimpänä M119. Idästä, M. Helamaa, 20.7.2022.

MuTu122029Dg_32: Koekuoppa pohjaan kaivettuna, kynnyks M119:n tasolla. Idästä, M. Helamaa, 20.7.2022.

MuTu122029Dg_33: Koekuoppa pohjaan kaivettuna, etuoikealla kellarin R105 perustuskiviä. Idästä, M. Helamaa, 20.7.2022.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 101 Asfaltin alainen maa

Koko koekuopan alue.

Asfaltin alla ohuelti soraa, osin jo rakennuksen purkumaata. Kaivettu asfaltin poiston yhteydessä.

Asfaltti on pohjoiskulmassa 12,00 m mpy, josta laskee länsikulmaan 11,50, itäkulmaan 11,45 ja eteläkulmaan 11,40 m mpy tasolle.

Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: Asfaltti

Alla on: M102, R105, R109

Moderni pohjustuskerros.

M 102 Purkumaa

Kaivausalueen keskosissa melko laajalla, tulee esiin osin suoraan asfaltin alta, osin m101:n alta

Tiilimurskaa, laastimurua, kivä, hieman heikkaista multaa.

Pinta n. 11,25 m mpy.

Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: M101, asfaltti

Alla on: R105, R109

Kellarirakennuksen purkumassaa keviteltynä, syntynyt 1970-80-luvulla

---

M 103 Harmaanruskea sora

Ohut kerros kerros kaivausalueen eteläosissa, peittää ylintä kiveystä (R106).

Melko hienojakoista karkeahkoa harmaata hiekan sekaista soraa, ei mursketta.

Pinta noin 11,20 m mpy

Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: asfaltti, m101, m102

Alla on: R106

Moderni täyttö ja tasausmaa, peittää ylintä pihakiveystä (R106).

M 104 Purku- ja täyttömaa kellarissa

Paksu sekalainen kerros täyttää kellarin rappuhalssia - jatkuu samankaltaisena myös koilliseen koekuopan ulkpuolelle asfaltin alle.

Tiiliä, tiilenpaloja, laastimurskaa, kiviä, modernia roskaa (muovi, talousjäte ym).

Kerros alkaa 11,30 m mpy tasolta heti asfaltin alta

Kaikenlaista modernia roskaa, mm. vahakangasnäytepaloja, muovipusseja, peltiä, lasipulloja (Alkon korkit) ym. Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: Asfaltti, murske M101

Alla on: R105

Kellarin purkumassaa ja modernia roskaa, jolla täytetty kellaria.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

R 105 Kellarirakenne

Koko koekaivannon koillispuoliskon täyttävä.

Seinät kivirakenteiset, luoteessa osin kaukolämpökaivanto on sitä rikkonut. Rakenteesta kaivettiin esiin sen rappuhalssi, jossa kaakkoisseinä on suurista kivistä, rappuset ja luoteisseinä tiiltä. Lattia on valettu betonista. Rappujen yläpäässä jäljellä hieman tiililadottua lattiaa/ sisäänkäyntiä. Alla erottuu suuret perustuskivet, joita kellarin rappujen lounaispuolella. Lounaassa betonivalu on kiinni kivissä. Betonin alapuolella myös perustuskiviä, joista yksi on kiveyksen R112päällä, muuten perustus näyttää leikkaavan pihakiveystä R112. lounaisella seinälinjalla sekoittunutta maata M113, jota kaivettu osittain, muualta kellarin perustuksiin ei kajottu pintapuhdistuksen lisäksi.

Rappuhalssin leveys 1 m, ja pituus 2,3 m. siinä on 8 tiilirakenteista askelmaa ja betonilattia (9,80m mpy pinta). Syvimmillään rakennetta on jäljellä noin 1,5 m.

Pinta 11,35 ylimmillään. Lattian pinta 9,81 m mpy.

Päällä on: Asfaltti, M101, M102, M104   Alla on:

Kellarirakennus, jossa betoninen lattia ja tiiliset portaat. Purettu ja täytetty 1970-luvulla.

R 106 Ylin pihakiveys

Koekuopan lounaisosassa, rakennuksen ulkopuolella, noin 2,7 m ja maksimissaan 1,4 m laajuudella säilynyt pihakiveys, jossa kaksi suuremmista kivistä ladottua koillislounassuuntaista riviä sekä säännöllisesti ladottu vesikouru luoteisreunalla.

Pitkänomainen länsi-itäsuuntainen kaivanto L108 rikkoo kiveyksen, lisäksi se on osittain rikki / purettu kaakkoisreunaltaan.

Osa kivistä on samalla tasolla betonivalun R109 kanssa - nämä vaikuttavat kuuluvan samaan pihavaiheeseen.

Pinta 11,15-11,20 m mpy korkeudella

Päällä on: M103, M102, L108   Alla on: M110

Pihakiveyksen osa melko modernilta ajalta, purettu rakennuksen viimeiseltä käyttöajalta.

M 107 Sekoittunut purkumaa.

Kaivausalueen lounaispuoliskolla, lännestä itään kulkevan matalan kaivannon L108 täyttävä sekoittunut maa.

M102:n kaltaista purkumaata, jossa harmaata ja ruskeaa soraa sekoittuneena joukossa.

Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: m101

Alla on: täyttää kaivantoa L108, joka leikkaa kiveystä R106 sekä betonia R109

Modernin kaivannon sekoittunut täyttömaa.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

L 108 Kapea kaivanto

Itä-länsisuuntainen, noin 1 m levyinen ja kaivausalueelle 3 metrin mitalla kulkeva matala kaivanto. Erottuu erityisesti kohdissa jossa leikkaa betonitasoa R109 ja kiveystä R106.

Päällä on: M107 täyttää, päällä M101, M102 Alla on: leikkaa betonia R109 ja kiveystä R106

Todennäköisesti rakennuksen purkuun ajoittuva kaivinkoneen kauhaisu - ei putkilinja tai muu selkeä kaivanto, mutta jokin moderni kuoppa.

R 109 Betonipiha

Kellarin rakenteita kiertävä 5-10 cm paksu maan päälle valettu betonikerros / betonikuori, joka laskee kohti viemärikaivoja.

Pinta korkeimmillaan 11,30, laskee noin 11,13 m mpy.

Päällä on: M101, M103, L108 rikkoo Alla on: M110, M111

Purettu rakennuksen aikainen betonivalu, joka lienee osa pihaa - pihakiveyksen reunalle tehty kaato koti viemärikaivoja.

M 110 Sora kiveyksen R106 alla

Kerros rajautuu koekaivannon lounaisosaan kiveyksen R106 alle, kiveystä laajemmalle, täyttäen koko kaivannon aina R105-kellarirakennuksen perustuskiviin asti.

Peittää vanhempaa kiveystä R112 reuna sekoittunut M111:n kanssa joka betonin R109 alla.

Keltaisen ruskea moreenisora, Hämeenkadun puolella, kiveyksen vesikourun alueella noin 60 cm leveydeltä tummanharmaampi sora. 1900-luvun soramonttumaata.

Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: R109, M111 Alla on: R105, R112

Nuoren pihakiveyksen perustusmaa.

M 111 Sekoittunut maa betonin R109 alla

Betonivalun alla esiintyvä maa, sekoittuu reunastaan M110-soran kassa.

Peittää kellarirakenteen R105 kivensivuja, jos R105:n reunalta on purettu jotain (ks r112:n reuna) niin tämä olisi siinä vaiheessa sekoittunut ja mylläntynyt. Kerroksen aen alta tulee hiukan M110-täyttösoraa / näiden reuna on sekoittunut.

Tiili ja laastipalan sekainen purkumaa.

Vihreä pullolasinpala ja nauvoja. Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: R109, M107/L108 Alla on: M110, R105, R112

Purkumaakerros, joka pihan tasausta / betonivalun pohjustusta. Saman aikainen tai nuorempi kuin kiveys R106 ja sen alainen sora M110.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

R 112 Alempi pihakiveys

Kaivausalueen lounaisosassa, rakennuksen R105 ulkopuolella. Kattaa koko rakennuksen ulkopuolisen alan. Kiveys katkeaa noin 1 m rakennuksen R105 seinälinjasta - todennäköisesti rakennuksen perustuskaivanto rikkoo kiveyksen. Yksi rakennuksen kivistä on hieman myös kiveyksen päällä.

Kiveyksen keskiosassa on suuremmista kivistä ladottu suora linja, jonka kaakkoispuolella kivet ovat huomattavasti pienempiä kuin luoteispuolella. Luoteessa ladottu kiveys loppuu melko terävästi ja noin 10 cm päässä on lisää kiveystä, mutta noin 10 cm korkeammalla - tämä latomus katkeaa muutaman kiven jälkee kaukolämpökaivantoon.

Kiveyksen pinta laskee kaakosta (maks. 10,82) luoteeseen 10,66 m mpy. Lisäksi luoteisreunalla korkeammalla oleva kivikko, pinta 10,77 m mpy.

Päällä on: M110, M111, R105, M113   Alla on: M114

Vanhaa pihakiveystä - vaikuttaa kellarirakennusta R105 vanhemmalta.

M 113 Sekoittunut maa R105n ja R112n välissä

R105-kiviperustuksen lounaisreunalla, kiviä vasten, rajautuu dokumentointihetkellä lounaisreunastaan kiveykseen R112, jota todennäköisesti leikkaa. Kaakkoiskulma katkeaa putkikaivantoon M115.

Sekoittunutta, tiilimurun, soran, laastin, kivien ja mullan ja hiekan sekaista maata.

Pinta dokumentoitu noin 11,80 m mpy

Pari tasolasin palaa, nauvoja ja piiposliinisiruja. Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: M110, M115 leikkaa   Alla on: R105

Rakennuksen R105 perustuskaivannon täyttöä tai siitä purettujen kivien jättämän aukon täyttömaa.

M 114 R112-kiveyksen pohjustus

Kattaa koko kiveyksen R112 alan ollen sen alla, jatkuu kaivannon lounais- ja kaakkoisprofiileihin, luoteessa katkeaa putkikaivantoon, koillisessa rakennuksen R105 perustuksiin.

Keskiruskea, likainen, karkea hiekka- ja soramaa. Kaivettu testinomaisesti käsin koeoja kerroksen läpi, jonka jälkeen kaivettu koneella.

Liitupiipun varren pala. Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: R112   Alla on: M114

Kiveyksen R112 pohjustusmaa.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 115 Putkikaivanto

Kaivausalueen kaakkoisreunalla osittain näkyvä kaivanto, joka katkaisee M113, kerroksen. Suunta betonivalun alle kohti siellä olevaa betonikaivoa.

Löytöjä ei kerätty talteen.

Päällä on: R109, M111

Alla on: M113

Putkikaivannon täyttömaa.

M 116 poistettu

Päällä on:

Alla on:

M 117 Savikerros M114:n alla

M114-soran alla tasaisesti noin 5 cm paksuna esiintyvä kerros, alla jatkuu hiekka- ja sorakerroksia.

Harmaata savea.

Pinta 10,35 m mpy tasalla

Ei löytöjä.

Päällä on: M114

Alla on: M118

Osa pihan taseuskerroksia / kiveyksen pohjustusta.

M 118 Kellertävä sora M117n alla

Koko koekaivannon lounaiosassa, rakentamattomalla alueella, rajautuu lounaassa ja kaakossa profiileihin, luoteessa kaukolämpöön ja koillisessa R105-perustus.

Kellertävän ruskeaa moreenisoraa. Alaosassa hienompijakoista vaaleaa hiekkaa.

Ei löytöjä.

Päällä on: M117

Alla on: M119, M120

Osa pihan taseuskerroksia / kiveyksen pohjustusta.

M 119 Tiivis hiekkainen kulttuurikerros

Yksikkö kattaa koko koekaivannon porrastetun 2,7 x 1,9 m alan.

Tummasävyinen maa. Sekalainen, hiekkapitoinen, tiivis kerros, jossa tiilimurskaa, soraa, hieman laastimurua.

Perustyyppinen löytöaineisto, punasavikeramiikkaa ja -kaakelia, tasolasia, liitupiipun paloja (kruunuleima, 1700-luvun jälkipuolisko). Muussa esineistössä ei selkeitä ajoittavia piirteitä, mutta sopivat 1700-luvun jälkipuoliskolle. Luita 231 g.

Päällä on: m118, m120,

Alla on: m121

Todennäköisesti vanhaa pihaa, taikka taseuskerrosta.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 120 Violetin harmaa sora

n. 1,8x1,5 m laajuinen alue koekuopan kaakkoisosassa (jatkuu profiileihin) reunoille oheneva, keskemältä paksumpi, maks 10 cm.

Hieman kostea, savinen karkea hiekka, väri selkeän violetti. Seassa tiilimurskaa.

Pinta keskimäärin 10,00 m mpy

Yksittäiset palaset punasavikeramiikkaa, tasolasia, liitupiipun vartta ja rautamöykkyjä. Ei ajoittavia, todennäköisesti 1700-l.

Päällä on: M118

Alla on: M119

Pihamaalle tms leviteltyä tasauserrosta.

M 121 Soran sekainen kulttuurikerros

Koekaivannon lounaisosan syvänteessä: kuopan kaakkoispuolelle epätasaisesti levittyvä.

Tummanruskeaa multamaata, jossa joukossa soraa sekä tiilimurskaa, satunnaisesti laastimurua ja puusilppua.

Pienet palaset punasavikeramiikkaa, tasolasia, liitupiipun varsia ja nauvoja. Ei ajoittavia löytöjä. Luita 78 g.

Päällä on: m119,m118

Alla on:

Pihamaata tai muuta tasauserrosta. Sekoittunut, levitelty.

M 122 Tiilensekainen savinen kulttuurikerros

Kattaa koko koekuopan porrastetun kaivannon alan, 2,2 x 1,3 m.

Mustanruskea savinen multamaa, joukossa satunnaista tiilimurskaa, puusilppua ja soraa.

Pinta 9,95 m mpy

Punasavikeramiikkaa, joista osa paloista samoista astioista, kivisavipulloa, vihreää pullo- ja tasolasia, liitupiipun varsia, nauvoja. Ei selkeitä ajoittavia, yleistuntuma 1700-lukua. Luita 737 g.

Päällä on: M119, M121

Alla on: M123

Pihaa tai tasaus-/täyttökerroksia.

M 123 Savipintainen kulttuurikerros

Kattaa koko koekuopan porrastetun kaivannon alan, 2,2 x 1,3 m.

Osin pinta oli tiiletön, orgaaninen ja savinen. Kaivettaessa kuitenkin sekalainen, tiilimurua ja -palaa, multaa, hiekkaa, savea. Sävyltään tumma, lähes musta (osin hiiltä, osin multaa). Aikalailta samaa kuin M122, tässä vaan mahd. tallautunut / tiivistynyt välitasanne.

Pinta 9,86-9,89 m mpy

Fajanssia ja punasavikeramiikkaa, runsaasti erilaisia, pääosin yksittäisiä palasia, väritöntä astialasia ja tasolasia, liitupiipun varsia, yksi Goudalainen, nauvoja. Esineistössä 1600-luvun piirteitä, mutta voivat olla hyvin vielä 1700-luvultakin. Nahkapaloja kengistä. Luita 1579 g.

Päällä on: M122

Alla on: M124

Todennäköisesti vielä samaa pihamaata kuin päällä ollut M122.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 124 Tumma puusilpun sekainen kulttuurikerros

Koekuopan kaakkoispuoliskossa, luoteispuolella rajautuu m125:n kanssa, muuten jatkuu profiileihin.

Tummaa savista multamaata, jonka joukossa tasaisesti sekoittuneena tiilimurskaa, pientä laastisilppua, hieman puusilppua ja muuta tavanomaista. Tiivistynyt, karkea.

9,77-9,80 m mpy

Tasolasia, ja muutama liitupiipun varren pala, ei keramiikkaa. Rautaesineistä (vartaita), sekä nahkaa: korkojen nahkakerroksia, ommelreijällisiä paloja sekä sekalaisia kappaleita. Esineistöissä ei ajoittavia piirteitä (yleisajotus 1600-1800-l) Luita 1529 g.

Päällä on: m123

Alla on: m127,m128,m129

Käytössä tiivistynyttä pihamaata, paikalle levitelyä sekalaista maata joka pakkautunut tiiviiksi kerrokseksi.

M 125 Ruskeapintainen hiekka

Koekuopan luoteispuoliskolla, rajautuu M124n kanssa kaakossa ja M126:n kanssa pohjoisessa.

Keskiruskeaa hieman punertavaa hiekkaista mutta myös tahmaista, orgaanisen massan sekaista maata. Ei juuri erottuvia sekotteita.

Pinta 9,83 m mpy

Muutamia punasaviastian paloja, astialasia (samaa kuin yksikössä M123) ja tasolasia, liitupiipun varsia ja muutama nahkapala. Ei selkeää ajoitusta, melko lailla yleinen 1600-1700-l. Luita 387 g.

Päällä on: M123, M124

Alla on: M126

Pihamaata ja tai tasausmaata. Alla on kuopalle painunut maa.

M 126 Soramaata

Koekuopan pohjoiskulmassa puolipyöreähkö alue maata.

Harmaan ruskeaa irtonaista soraa.

Pinta 9,80

Ei löytöjä.

Päällä on: m124

Alla on: m130

Tasausmaa. Pihalle levitelyä tasaus tai kuivatuskerros, tämän alla syvemmälle painuvia maakerroksia (129 esim.) eli tässä kohtaa ollut pieni kuopanne M130:n pinnassa.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 127 Harmaan saven alue

Pienehkö noin 1,2x 0,6 m laajuinen savialue. Paksuimmillaan noin 15 cm. Jatkuu koekuopan kaakkoisprofiiliin.

Lähes pelkkää harmaata savea, hiukan epäpuhtauksia siellä täällä joukossa, mutta lähes puhdas savisisilaus jostain muualta paikalle tuodusta savesta.

Pinta 9,72 m mpy

Ei löytöjä.

Päällä on: M124

Alla on: M128, M131

Täyttö, tiiviste, tai tasauskerros.

M 128 Laastinsekainen maa

Koekuopan eteläosassa noin 1,1 x 0,8 m laajuinen alue, jatkuu profiileihin, paksuus 3-8 cm. M129 tumma maa jatkuu vielä tämän alle.

Vaalean harmaa laastimurun ja saven sekainen maa-alue.

Pinta 9,66-9,68 m mpy

Ei löytöjä.

Päällä on: m127,

Alla on: m129

Satunnainen alue laastinsekaista tasausmaata.

M 129 Tummasävyinen kulttuurikerros

Koekuopan luoteispuoliskon kattava, toisella reunalla päällä laasti M128 ja savi M127

Tumman ruskea, melkein mustanruskea, kostea tiivis, hiekkainen ja osin savinen multamaa, jonka joukossa puusilppua, tiilimurskaa, ihan hiukan laastimurua, melko tasaisesti lajittuneena. Pohjoiskulmassa puusilppukerrostivistymä noin puolen metrin leveydellä luoteisprofiilissa. Lohkeilee organisen silpun mukana. Sekoittunut ja tiivistynyt.

Pinta 9,78-9,68.

Yksittäiset posliinin, fajanssin ja valkosaven palat, pullo- ja tasolasi. Tunnistamaton kupariesine, runsaasto nahkakenkien osia ja muita nahkapaloja, puinen saavin pohja/kansipuolikas. Esineistössä ei erityisen ajoittavia piirteitä, arviolta 1700-l. Luita 1234 g.

Päällä on: M124, M125, M126, M128, M130 Alla on: M131

Pihamaata ja kuivikemaata. Sisältää osin vanhaa tasausmaata tms, joka tiivistynyt käytössä. Luoteisosassa paksu puusilppu-kuivikekerros alueella jossa ala oleva maanpinta painuu alaspäin / kuopalle.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 130 Ruskea hienojakoinen tahmamaa

Koekuopan luoteisosaan rajautuva, rajoiltaan epäselvä, jatkuu luoteisprofiiliin. Päältä kaivettu sora M126 ja saman tyyppistä maata M125 (tämä yksikkö mahd samaa kuin M125 mutta soran alla)

Keskiruskea, hieman punertava hiekkainen ja savisen / orgaanisen aineksen tahmainen maa.

Pinta 9,75 m mpy

Pieni punasavipala ja liitupiipun varsia. Ei ajoittavia. Luita 28 g.

Päällä on: M125, M126

Alla on: M129

pihamaata, tasausmaata...

M 131 Laastimurskakerros

Yksikkö kattaa koko koekuopan 2,2 x 1,2 m alan.

Vaalea / valkoinen kerros koostuu noin 80 % laastiumurusta ja murskasta ja 20 % tiilimurusta.

Epätasainen pinta 9,55-9,66 m mpy välillä

Sinistä astialasia ja tasolasipala, liitupiipun varsia ja pieni nahkakengän pala. Ei erityisen ajoittavia löytöjä (mitä vaan 1600-1800-l) Luita 996 g.

Päällä on: m127, m129

Alla on: m132

Rakenteen laastipitoinen purkumaa, joko lähellä olevasta rakenteesta tai paikalle levitelty tasaus.

M 132 Tumma kulttuurikerros laastin M131 alla

Koko koekuopan kattava tumma orgaaninen kerros, paksuus vaihtelee 10-15 cm.

Savinen multa ja runsaasti puupalaa, puusilppua sekä lohkoutuvaa tiivistynyttä maatunutta massaa (osa lantaa, osa heinää tms). Melko runsaasti eläinluita.

Pinta 9,50-9,52 m mpy

Muutama fajanssipala, punasavikeramiikkaa yksittäisiä astianpaloja, muutama pullolasin pala ja tasolasi, liitupiipun koppa ja varsia, lattarauta, nahkapaloja ja puunauloin kiinnitetty korko, kimpiastian kimppe. Esineistössä on 1600-luvun tuntua, mutta ei selkeitä ajoittavia piirteitä, voi olla myös 1700-l alkupuoli. Luita 4577 g.

Päällä on: M131

Alla on: M133, M134

Kostean alueen maatäyttö ja kuivikekerros, voi olla myös pihamaana ollutta taikka tunkio, seassa myös lantaa ja luita.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 133 Hiekkapintainen kerros

Koekuopan koillispuoliskolla pitkittäin oleva ja eteläkulmaa kohti hiukan laajeneva yksikkö. Noin 80 cm leveydellä koekuopan koillisreunalla.

Yksikön pinnalla pätäsainen kerros keskiruskeaa kosteaa puolikarkeaa hiekkaa. Sen alla sekalainen kokoelma tiilenpaloja, tiilimurskaa, muutama laastimurulanntti, heikkaista ja osin myös tumman multaista maata, huomattavasti vähemmän puusilppua kuin vierellä olleessa M134:ssä

Pinta 9,47 m mpy

Yksittäiset punasaven ja tasolasin palat ja muutama liitupiipun varsi, pieni nahkapala. Vähäinen löytöaineisto ei ole kovin ajoittava, yksi punasaviekeramiikka 1600-luvun tyyppiä. Luita 569 g.

Päällä on: m132, m134

Alla on: m136

Sekalainen täyttö- ja tasausmaa, kosteikkomaiden kantavampi osa tai satunnainen erilainen maadumppi.

M 134 Puusilppumaa M133n rinnalla

Kapea maakaistale koekuopan lounaissivulla, koillisreuna on hieman m133:reunaa vasten

Tumma savisen multainen kostea tunkiomainen kerros, jossa maatonutta organista massaa (osa lantaa tms) sekä runsaasti puunkappaleita sekä puusilppua.

Pinta kaakossa 9,45, luoteessa 9,36 m mpy

Punasaviekeramiikkaa, astialasin pala, tasolasia, liitupiipunvarsia. Todennäköisesti 1600-luvun jälkipuolisko: Ajallisesti keramiikkaa sopii sekä 1600-l jälkipuoliskolle että 1700-luvulle, lasipikarin pohjapala 1600-luvun jälkipuolisko. Luita 1687 g.

Päällä on: M132

Alla on: M133, M136

Kostean alueen kuivike/täyttömaa, mahd vanhas tunkiomasta (luut) myös leviteltynä taikka tunkioalueena käytettyä maata

---

M 135 =M133

Päällä on:

Alla on:

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 136 Oksainen puusilppumaa

Koko koekuopan täyttävä kerros, pinta painuu hieman lounaaseen. Paksuus ainakin 10-15 cm.

Runsas puusilppu, puun palat (kepit, rimat, oksat) veistöjäte ym. Koivuntuohi... Ruskea savensekainen multava / orgaaninen maa, satunnaisia tiilenpaloja ja pieniä kiviä. Vihertävän ruskeita lanta/kakkalaattoja. Runsaasti eläinluita. Kosteaa orgaaninen silppumaa.

Pinta lounaissivulla 9,27-9,30, koillisessa 9,35 m mpy

Punasavikeramiikkaa pääosin yksittäisiä palasia, osa palanut, tasolasia, liitupiipunvarsia, sekalaisia nahkakien palasia. Keramiikassa vähän ajoittavia piirtitä, aineisto mahdollisesti 1700-lukua. Luita 5949 g.

Päällä on: M133, M134

Alla on: M137, R138

Tunkiomaa tai muu pihan perän lantakerros, jonkinlainen kosteikkomaa, jossa kuiviketta.

M 137 Tiilensekainen maa

Kattaa koko koekuopan (1,6 x 1 m alalla). Näytti jatkuvan m136:n alle kaakossakin, mihin m136:sta alkaen tehtiin porrastus, eli kaivettu pienemmältä alalta kuin ylempät yksiköt. Tässä kerroksessa töröttää myös R138-paalut

Suurehkoja tiilenpaloja, osa noin puolikkaita, ei juuri kokonaisia, saman kokoluokan kiviä, laastipaakkuja ja murentunutta laastia, savista hiekkaa, joitain risuja. Kerros on hiekasta huolimatta kostea / märkä.. Kerroksen alaosassa on pohjoiskulmasta kaakkoon kulkeva hajanainen nippu vanhoja oksia (halk 4-7 cm, osa käppyröitä, vaikutti osin juurilta, mutta lähemmällä tarkastelulla oli siistitty niistä pienemmät oksat pois leikaten... - samoja kaivettu myös alla olevasta yksiköstä M139, näiden rajapinnalta).

Pinta keskimäärin 9,20 m mpy

Muutama punasavipala (mm. paistinpannun kahva), tasolasin pala ja liitupiipun varsi, muutama nahapala. Ei ajoittavia löytöjä. . Luita 2117 g.

Päällä on: m136, r138?

Alla on: m139, m142, r140, r141

Täyttö ja tasausmaa - kierrätettyä purkumaata sekä oksien sekainen kuivikemaa.

R 138 Pystypaaluja

Koekuopassa erityisesti lounaissivun tuntumassa osin rykelmänä, muutamat harvakseltaan, pienehköjä puupaaluja. Halkaisijat vaihtelevat 5 sentistä noin 8aan. Muutama hieman kallellaan, pääosa pystyssä.

Päällä on: m136

Alla on: m137?, m139

Tarkoitukseltaan tuntemattomat paalut, liittyvät mahdollisesti puurakenteeseen R140 tai ovat sitä nuorempia.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 139 Hirren R140 koillispuolen maa

Hirren R140 koillispuolelle rajautuva, koekuopassa kapeana kaistaleena kaivettu maa. Noin 40 cm leveä, 1,5 m pituudelta...

Ruskea, tiivis, kostea orgaanisen massan ja puupalojen / silpun sekainen savinen maa. Päällä samoja oksia kuin M137n alapinnalla, oksat siis rajapinnalla.

Lasipikarin pala, liitupiipun varsia ja piin pala. Ei kovin ajoittavia, pikari voi olla 1600-l. Luita 890 g.

Päällä on: M137

Alla on: R140, M143

Puusilpun sekainen kuivikemaa, samaa kuin M142, näitä erottaa r140.

R 140 Hirsirakenteen osa

Koekuopan poikki kulkevat, lähes sen keskellä risteävät puut. Kaakko-luisesuuntainen hirsi on päällä, ja sen alla on toiseen suuntaan risteävä puu, jonka träväksi tai osin teroitetuksi veistetty pääty oli aivan koillisprofiilin tuntumassa.

Ylä ja alapinnoiltaan tasatut hirret, sivut pyöreät. Ylemmän puun keskikohta vaikutti kauttaaltaan kavennetulta (n. 40 cm matkalta) sillä kohtaa missä alempi puu ristesii sen kanssa.

Puiden pinnat 9,00-9,10 m mpy

Päällä on: m137, m139, r141-kivi, r138-
paalut

Alla on: m143

Tuntematon rakenneosa.

R 141 Kivet puiden yhteydessä

Kaksi kiveä kaivausalueen eteläkulmassa. Samalla kohtaa r140-hirsi sekä rykelmä r138-paaluja - kivet paalurykelmän kaakkoispuolella. Kivet epäsäännöllisiä, toinen noin 20-30 cm, toinen 50 x 30 cm. Niiden ympärillä ja alla oli tiilenpakoja ja kappaleita, jotka vaikuttivat olevan peräisin tiilimurksa-kivimaasta m137.

Pari pienempää kiveä luoteisprofiilin tuntumassa puun R140 vierellä.

Kivet välillä 8,97-9,27 mmpy

Päällä on: M137

Alla on: R140, M142

Satunnaisia kiviä - mahdollisesti liittyvät R140-puihin.

M 142 Ruskea maa hirren R140 lounaispuolella

Kapeana kaistaleena koekuoppaan rajautuva maa, koillisreunaa määrittää hirsi r140 jonka toisella puolen M139, muuten jatkuu profiileihin.

Ruskeaa kosteaa orgaanista maata, hieman puusilppua mutta ei enää niin runsaasti kuin päällä olleissa kerroksissa.

Kengän nahkainen korko, jossa puunaulat. Luita 565 g.

Päällä on: m137

Alla on: m143

Kosteaa kulttuurikerrosta.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 143 Tumma savikerros

Koko koekuopan alalla. Kaivettu edellisiä kerroksia kapeampana (1,50 x 0,8 m), jätetty porrastus kuopan kaakkoisreunalle.

Ruskeaa savimaata, ei juurikaan silminnähtäviä sekotteita. Tiivis ja tasainen/tasalaatuinen, helppo lapioida (kuin voita vaan). Yksikön pinta oli musta (mahd. noen värjäämä, voi olla muutakin). Mustempaa maata oli paikoin alle 1 cm, paksuimmillaan noin 5 - ei eriytetty omakseen, koska maalaji oli samaa. Ja väri vaihtui liukuen.

Vaihdettu teknisenä tasona m144een mahdollisten löytöjen erittelyksi

Pinta 8,87-9,05 laskee luoteeseen

Yksiköstä löytyi pieni puulusikka. Luita 1167 g.

Päällä on: m139, m142, r140

Alla on: m144

Värjäytynyt kosteikkosavimaa, löytöinä joitain luita, vanhaa niitty- tai jättömaata tms.

M 144 Ruskea ja harmaa savi

Koekuopan kattava, pienemmällä pohjan alalla kaivettu (1,5 x 0,8 m), vaihdettu päällä olleesta m143sta teknisenä tasona mahdollisten löytöjen erittelyksi. Ohuempi lounaassa, paksune koilliseen kun alla olevat kerrokset ovat koilliseen kallellaan.

Yläosa pitkälti samaa ruskeaa kuin m143. Alaspäin kaivettaessa vaihteleva määrä harmaampaa savea epätasaisesti esiintyen. Pinnalla myös n50cm halkaisija maalaikku harmaata silttihiekka (vaikutti joltain sadevesilätäkön pohjalta). Satunnaisia (todella vain yksittäisiä paloja siellä täällä) tiilenpaloja, oksan / puunpaloja, luuta.

Pinta n 8,75 m mpy

Ei löytöjä. Luita 648 g.

Päällä on: m143

Alla on: m145, m146

Kosteikkomaata, Mätäjärven reunaa?

M 145 Harmaan saven kaistale

Koekuopan lounaisreunalla esiintyvä kerros, jonkinlainen kynnyusraja, paksuus 5-15 cm. Paksune lounaisprofiiliin, ohenee ja loppuu koilliseen. Alla M146-hiekkainen maa.

Siniharmaata savea, puhdasta (ei likaa/ sekotteita), alapinnalla ohut ruskea orgaanisen maatuneen maan raita.

Pinta 8,65-8,75 m mpy

Ei löytöjä.

Päällä on: m144

Alla on: m146

Jonkinlainen kostean alueen luontainen pengerrys tai muu satunnainen savi-ilmiö. Mätäjärven reunaa?

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 146 Harmaa siltti

Paksu kerros dokumentoitu koko koekuopan pohjan alalle, 1,2 x 08 m.

Tasalaatuista, hienojakoista hiekkaa / silttiä. Kosteaa ja tiivis mutta helppo kaivaa, joukossa satunnaisia tiilenkappaleita ja puun paloja (muutama veistetty, loput tikkuja ja veistöjätettä). Yksi satunnainen keskikokoinen kivi.

Pinta koillisessa 8,38, lounaassa 8,50 m mpy

Luita 139 grammaa, muutama pala.

Päällä on: m144, m145

Alla on: m147

Kosteikkomaata, lähes luontaisen oloista lukuun ottamatta luulöytöjä - Mätäjärven reunaa tms

---

M 147 Puusilpun sekainen maa

Koekuopan pienennetyn alan laajuudella (0,8 x 0,9m). Paksuus 10 cm.

Samanlaista kuin m144, hieman enemmän puusälää, ei tiiltä.

Pinta 8,15 m mpy

Pienet repaleiset palat nahkaa sekä veistetty puupalan katkelma. Luita 19 g.

Päällä on: m146

Alla on: m148

Kosteikkomaata, lähes luontaisen oloista lukuun ottamatta yksittäisiä puu- ja nahkalöytöjä - Mätäjärven reunaa tms.

M 148 Vaaleanharmaa märkä hiekka

Koekuopan pienennetyn alan laajuudella (0,8 x 0,9m).

Hienojakoista, märkää hiekkaa, melkein silttiä... muuten puhdas, sekoitteeton ja löydötön. Tasaisen harmaata, keskiharmaa.

Pinta 8,06 m mpy

Ei löytöjä.

Päällä on: M147

Alla on: M149

Jonkinlainen huuhtoutumiskerros- Vesistöön liittyyä. Tai todella puhdas täyttö - ja tasmausmaa.

M 149 Ruskeanlaikukas savi

Koekuopan pienennetyn alan laajuudella (0,8 x 0,9m).

ruskean laikukkaaksi orgaanisesta aineksestä värjäytynyt savi, seassa satunnaisia puun paloja, eläinluita, tiilenpaloja. Pääväriltään kuitenkin harmaa.

Pinta 7,95 m mpy

Ei löytöjä. Luita 328 g.

Päällä on: M148

Alla on: M150

Kosteassa oloissa sekoittunutta savea, joitain ihmistoimintaan viittaavia paloja (luu, tiili), mutta maa hyvin puhtaan oloista. Mätäjärven reunaa tai muuta kosteikkaa.

TURKU,
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
YKSIKÖT

M 150 Harmaa savi

Koekuopan pienellä alalla, kaivettu noin 50 x 30 cm laajuisesta koekuopasta, noin 50-55 cm paksuudelta.

Harmaa savi, jossa satunnaisia ruskehtavia raitoja - levämäisiä haituvia

Pinta 7,84 m mpy, kaivettu 7,30 m mpy yvyydelle

Ei löytöjä.

Päällä on: M149

Alla on:

Pohjasavi, jossa värjäytymiä / epäpuhtauksia kasvistosta tai muusta luontaisesta, ihmistoimintaa edeltävästä ajasta.

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:KA119:1	KA	Punasavi lasitettu	6 kpl	23 g	Rakennusmateriaali	Kaakeli	M119
<i>Paloja kaakelista, jossa on engobe ja lohkeillut vihreä lyijylasite.</i>							
TMK23870:KA119:2	KA	Punasavi lasitettu	5 kpl	67 g	Rakennusmateriaali	Levykaakeli	M119
<i>Levykaakelien paloja. Yhdessä palassa ruskeasävyinen lasitejäämä</i>							
TMK23870:KA119:3	KA	Punasavi lasitettu	9 kpl	155 g	Rakennusmateriaali	Kaakeli	M119
<i>Kiinnityslistojen katkelmia.</i>							
TMK23870:KE119:1	KE	Posliini	1 kpl	4 g	Astia		M119
<i>Tasainen pala mahdollisesti astian pohjasta. Sisäpinnalla sinistä maalauskoristelua.</i>							
TMK23870:KE119:2	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	70 g	Astia	Vati	M119
<i>Reunapalat samasta astiasta, jonka sisäpinnalla on jämiä engobesta ja vihreästä lyijylasitteesta.</i>							
TMK23870:KE119:3	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	18 g	Astia		M119
<i>Yhteensopivat reunapalat pienestä ruukkumiasesta astiasta. Sisäpinnalla on väritön ruskeasävyinen lyijylasite. Ulkopinnassa on lasitejämiä.</i>							
TMK23870:KE119:4	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	44 g	Astia		M119
<i>Pohjareuna bolus-koristellusta astiasta. Pohjareuna on profiloimaton.</i>							
TMK23870:KE119:5	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	11 g	Astia		M119
<i>Pohjapala, jonka sisäpinnalla on väritön ruskeasävyinen lasite. Pohjareuna on profiloimaton.</i>							
TMK23870:KE119:6	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	7 g	Astia		M119
<i>Tasainen pala astian pohjasta. Sisäpinnalla on valkosavilietesilaus.</i>							
TMK23870:KE119:7	KE	Punasavi lasitettu	5 kpl	20 g	Astia		M119
<i>Kyllkipaloja samasta astiasta. Sisäpinnalla on väritön ruskeasävyinen lasite.</i>							
TMK23870:KE119:8	KE	Punasavi lasitettu	3 kpl	6 g	Astia		M119
<i>Kyllkipaloja eri astioista. Sisäpinnoilla on väritön ruskeasävyinen lasite.</i>							
TMK23870:LA119:1	LA	Lasi	6 kpl	16 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M119
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							
TMK23870:LI119:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	21 g	Esine	Tupakkapiippu	M119
<i>Koristelematon piipun koppa.</i>							
TMK23870:LI119:2	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	6 g	Esine	Tupakkapiippu	M119
<i>Kruunuleimapiipun kopan pala. Etuosassa yksi leimakruunu.</i>							
TMK23870:LI119:3	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	5 g	Esine	Tupakkapiippu	M119
<i>Varren katkelma, jossa koristeena ympyrä-, ja pisteviivaa.</i>							
TMK23870:LI119:4	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	6 g	Esine	Tupakkapiippu	M119
<i>Koristelematon varren katkelma, jonka pinta on ruskea.</i>							
TMK23870:LI119:5	LI	Valkosavi lasittamaton	11 kpl	26 g	Esine	Tupakkapiippu	M119
<i>Koristelemattomia varsien katkelmia.</i>							
TMK23870:ME119:1	ME	Rauta	13 kpl	104 g	Rakennusmateriaali	Naula	M119
<i>Korrodoituneita nauvoja.</i>							
TMK23870:ME119:2	ME	Rauta	8 kpl	206 g	Tunnistamaton		M119
<i>Korrodoituneita eri muotoisia möykkyjä.</i>							
TMK23870:KA120:1	KA	Punasavi lasitettu	7 kpl	30 g	Rakennusmateriaali	Kaakeli	M120
<i>Kiinnityslistojen katkelmia.</i>							
TMK23870:KE120:1	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	56 g	Astia		M120
<i>Tasainen astian pohjan puolikas. Sisäpinnalla on engobe ja vihreä, lohkeillut lyijylasite.</i>							

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:LA120:1	LA	Lasi	4 kpl	18 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M120
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI120:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	4 g	Esine	Tupakkapiippu	M120
<i>Koristelematon varren katkelma.</i>							talletettu
TMK23870:ME120:1	ME	Rauta	1 kpl	27 g	Rakennusmateriaali	Naula	M120
<i>Korrodoitunut naula.</i>							poistettu
TMK23870:ME120:2	ME	Rauta	5 kpl	76 g	Tunnistamaton		M120
<i>Korrodoituneita möykkyjä.</i>							poistettu
TMK23870:KE121:1	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	45 g	Astia		M121
<i>Yhteensopivat pohjapalat. Sisäpinnalla on ollut engobe ja vihertävän sävyinen lyijylasite. Pohjareuna on profiloimaton.</i>							talletettu
TMK23870:LA121:1	LA	Lasi	2 kpl	6 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M121
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI121:1	LI	Valkosavi lasittamaton	2 kpl	2 g	Esine	Tupakkapiippu	M121
<i>Koristelemattomat varsien katkelmat.</i>							talletettu
TMK23870:ME121:1	ME	Rauta	2 kpl	173 g	Rakennusmateriaali	Naula	M121
<i>Kaksi kookasta korrodoitunutta naulaa.</i>							poistettu
TMK23870:KA122:1	KA	Punasavi lasitettu	1 kpl	45 g	Rakennusmateriaali	Kaakeli	M122
<i>Hieman kupera reunapala, jonka pinnalla ruskea lyijylasite.</i>							talletettu
TMK23870:KE122:1	KE	Kivisavi	1 kpl	15 g	Astia	Pullo	M122
<i>Kaulaosan katkelma. Savimassa on väriltään vaaleaa. Ulkopinnassa sinisen värin jäämää. Suolalasisetty ja vaalea ulkopinta.</i>							talletettu
TMK23870:KE122:2	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	18 g	Astia	Kulho	M122
<i>Reuna-, ja kylkipala samasta bolus-koristellusta astiasta. Sisäpinnalla on huonokuntoinen lasite ja koristejäämää.</i>							talletettu
TMK23870:KE122:3	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	5 g	Astia	Vati	M122
<i>Reunapala, jonka sisäpinnalla on engobe ja vihertävän lyijylasitteen jäämää.</i>							talletettu
TMK23870:KE122:4	KE	Punasavi lasitettu	3 kpl	25 g	Astia		M122
<i>Kylkipaloja samasta astiasta. Sisäpinnalla on engobe ja väritön lyijylasite, sekä vihreää väriä.</i>							talletettu
TMK23870:KE122:5	KE	Punasavi lasitettu	7 kpl	82 g	Astia		M122
<i>Kylkipaloja samasta astiasta. Sisäpinnoilla väritön ruskeasävyinen lyijylasite. Ulkopinnoilla joissakin paloissa engobe ja vihreäsävyinen lyijylasite.</i>							talletettu
TMK23870:KE122:6	KE	Punasavi lasitettu	4 kpl	28 g	Astia		M122
<i>Kylkipaloja eri astioista. Sisäpinnoilla ruskeasävyinen väritön lyijylasite.</i>							talletettu
TMK23870:LA122:1	LA	Lasi	2 kpl	6 g	Astia	Pullo	M122
<i>Kylkipalat samasta astiasta. Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LA122:2	LA	Lasi	2 kpl	2 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M122
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI122:1	LI	Valkosavi lasittamaton	3 kpl	14 g	Esine	Tupakkapiippu	M122
<i>Koristelemattomat varsien katkelmat.</i>							talletettu
TMK23870:ME122:1	ME	Rauta	1 kpl	2 g	Rakennusmateriaali	Naula	M122
<i>Naulanvarren katkelma.</i>							poistettu
TMK23870:ME122:2	ME	Rauta	1 kpl	20 g	Tunnistamaton		M122
<i>Korrodoitunut möykky.</i>							poistettu
TMK23870:KE123:1	KE	Fajanssi	4 kpl	13 g	Astia		M123
<i>Kylkipaloja samasta astiasta. Ulko-, ja sisäpinnoilla maalattua sinistä koristelua.</i>							talletettu

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:KE123:2	KE	Fajanssi	1 kpl	2 g	Astia		M123
<i>Koristelematon kylkipala.</i>							
TMK23870:KE123:3	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	10 g	Astia		M123
<i>Reunapala, jonka suunreuna aukeaa loivasti ulospäin. Sisäpinnalla on lohkeillut ruskeasävyinen lyijylasite.</i>							
TMK23870:KE123:4	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	21 g	Astia	Kulho	M123
<i>Reunapalat eri satioista. Molempien sisäpinta on lohjennut.</i>							
TMK23870:KE123:5	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	16 g	Astia		M123
<i>Tasainen pala astian pohjasta. Sisäpinnalla on mahdollisesti ollut engobe ja vihertävän sävyinen lyijylasite.</i>							
TMK23870:KE123:6	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	4 g	Astia		M123
<i>Pohjareunapala, jonka sisäpinnalla on ruskea lyijylasite. Pohjareuna on profiloimaton.</i>							
TMK23870:KE123:7	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	12 g	Astia		M123
<i>Kylkipalat eri astioista. Kummassakin palassa on engobe ja vihreä lyijylasite. Pienemmässä palassa molemmat pinnat on lasitettu.</i>							
TMK23870:KE123:8	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	21 g	Astia		M123
<i>Koristelemattomat kylkipalat samasta astiasta. Sisäpinnoilla on väritön ruskeasävyinen lyijylasite.</i>							
TMK23870:KE123:9	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	6 g	Astia		M123
<i>Kylkipalat samasta astiasta. Sisäpinnoilla on ruskeasävyinen väritön lyijylasite.</i>							
TMK23870:KE123:10	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	11 g	Astia		M123
<i>Kylkipala, jonka sisäpinnalla on väritön ruskeasävyinen lyijylasite.</i>							
TMK23870:LA123:1	LA	Lasi	2 kpl	18 g	Astia		M123
<i>Reuna-, ja kylkipala samasta astiasta. Ruskea (?) massa on syöpynyt valkopilkulliseksi</i>							
TMK23870:LA123:2	LA	Lasi	3 kpl	4 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M123
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							
TMK23870:LI123:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	2 g	Esine	Tupakkapiippu	M123
<i>Koristeltu varren katkelma, jossa teksti DRONDE pisteoviivakoristelua ja toinen teksti NGOUDA.</i>							
TMK23870:LI123:2	LI	Valkosavi lasittamaton	5 kpl	11 g	Esine	Tupakkapiippu	M123
<i>Koristelemattomia varsien katkelmia.</i>							
TMK23870:ME123:1	ME	Rauta	2 kpl	38 g	Rakennusmateriaali	Naula	M123
<i>Naula ja naulan katkelma.</i>							
TMK23870:NA123:1	NA	Nahka	3 kpl	38 g	Esine	Kenkä	M123
<i>Paloja eri kenkien pohjista. Paloissa on ommelreikiä.</i>							
TMK23870:NA123:2	NA	Nahka	3 kpl	26 g	Esine	Kenkä	M123
<i>Kenkien saumaosien paloja. Paloissa ommelreikiä.</i>							
TMK23870:NA123:3	NA	Nahka	2 kpl	52 g	Työstöjäte		M123
<i>Eri kokoiset palat, joissa ei ole ommelreikiä.</i>							
TMK23870:LA124:1	LA	Lasi	8 kpl	16 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M124
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							
TMK23870:LI124:1	LI	Valkosavi lasittamaton	2 kpl	5 g	Esine	Tupakkapiippu	M124
<i>Koristellut varren katkelmat. Koristeena piste-, ja palloviivakoristelua.</i>							
TMK23870:LI124:2	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	2 g	Esine	Tupakkapiippu	M124
<i>Koristelematon varren katkelma.</i>							
TMK23870:ME124:1	ME	Messinki	1 kpl	2 g	Esine	Nappi	M124
<i>Litettä tasainen levy. Mahdollisesti napin päällinen.</i>							

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:ME124:2	ME Rauta	1 kpl	57 g	Esine		M124
<i>Profiililtaan litteä varras, joka on taivutettu puolivälistä 90 asteen kulmaan.</i>						talletettu
TMK23870:ME124:3	ME Rauta	2 kpl	466 g	Tunnistamaton		M124
<i>Pitkulainen ja pyöreä korrodoitunut möykky.</i>						poistettu
TMK23870:NA124:1	NA Nahka	1 kpl	9 g	Esine		M124
<i>Nahkanauha, jossa on solmu.</i>						poistettu
TMK23870:NA124:2	NA Nahka	16 kpl	122 g	Esine	Kenkä	M124
<i>Nahkakorko ja siitä irronneita nahkasuikaleita.</i>						talletettu
TMK23870:NA124:3	NA Nahka	7 kpl	32 g	Esine	Kenkä	M124
<i>Nahkakorkojen nahkalappujen paloja eri kengistä.</i>						talletettu
TMK23870:NA124:4	NA Nahka	13 kpl	98 g	Esine	Kenkä	M124
<i>Kengänpohjien paloja eri kengistä. Paloissa ommelreikiä.</i>						talletettu
TMK23870:NA124:5	NA Nahka	12 kpl	40 g	Työstöjäte		M124
<i>Eri kokoisia paloja, joissa ei ole ommelreikiä.</i>						poistettu
TMK23870:KE125:1	KE Fajanssi	1 kpl	1 g	Astia		M125
<i>Pieni kylkipala, jonka sisäpinnalla on sinistä maalauskoristelua.</i>						talletettu
TMK23870:KE125:2	KE Punasavi lasitettu	1 kpl	12 g	Astia		M125
<i>Reunapala bolus-koristellusta astiasta.</i>						talletettu
TMK23870:KE125:3	KE Punasavi lasitettu	1 kpl	7 g	Astia		M125
<i>Profiloitu reunapala, jonka suunreunassa on leveä reunalista, joka aukeaa hieman ulospäin. Sisäpinnalla on väritön lyijylasite.</i>						talletettu
TMK23870:KE125:4	KE Punasavi lasitettu	1 kpl	6 g	Astia		M125
<i>Tasainen pala, jonka sisäpinnalla on engobe ja vihreä lyijylasite.</i>						talletettu
TMK23870:KE125:5	KE Punasavi lasitettu	5 kpl	22 g	Astia		M125
<i>Kylkipaloja eri astioista. Sisäpinnoilla on ruskeasävyinen väritön lyijylasite.</i>						talletettu
TMK23870:LA125:1	LA Lasi	1 kpl	15 g	Esine		M125
<i>Reunapala. Ruskea (?) massa on syöpynyt valkopilkulliseksi. Samaa astiaa kuin pala TMK23870:LA123:1</i>						talletettu
TMK23870:LA125:2	LA Lasi	7 kpl	12 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M125
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>						talletettu
TMK23870:LI125:1	LI Valkosavi lasittamaton	6 kpl	16 g	Esine	Tupakkapiippu	M125
<i>Koristelemattomia varsien katkelmia.</i>						talletettu
TMK23870:NA125:1	NA Nahka	4 kpl	15 g	Esine	Kenkä	M125
<i>Paloja kenkien pohjista. Paloissa on ommelreikiä.</i>						poistettu
TMK23870:KE129:1	KE Posliini	1 kpl	1 g	Astia		M129
<i>Reunapala, jonka sisäpinnalla on sininen maalauskoristelu.</i>						talletettu
TMK23870:KE129:2	KE Fajanssi	1 kpl	2 g	Astia		M129
<i>Kylkipala, jonka sisäpinnalla on sininen maalauskoristelu.</i>						talletettu
TMK23870:KE129:3	KE Valkosavi lasitettu	1 kpl	1 g	Astia		M129
<i>Reunapala, jonka molemmat pinnat on lasitettu.</i>						talletettu
TMK23870:LA129:1	LA Lasi	1 kpl	7 g	Astia	Pullo	M129
<i>Kylkipala. Lasimassa on väriltään vihreää.</i>						talletettu
TMK23870:LA129:2	LA Lasi	11 kpl	38 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M129
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>						talletettu

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:LI129:1	LI	Valkosavi lasittamaton	2 kpl	6 g	Esine		Tupakkapiippu	M129
<i>Koristellut varsien katkelmat. Koristeena pisteviivakoristelua ja kolmioviivakoristelua.</i>								
TMK23870:LI129:2	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	3 g	Esine		Tupakkapiippu	M129
<i>Koristelematon varren katkelma.</i>								
TMK23870:ME129:1	ME	Kupariseos	1 kpl	19 g	Esine			M129
<i>Litettä, osin korrodoitunut pitkulaine esine, jonka toinen pää on pyörästetty ja siinä on pyöreä reikä.</i>								
TMK23870:ME129:2	ME	Rauta	1 kpl	26 g	Rakennusmateriaali	Naula		M129
<i>Naula.</i>								
TMK23870:NA129:1	NA	Nahka	7 kpl	408 g	Esine		Kenkä	M129
<i>Kookkaan kengän pohja, korko ja saumaosia sekä pohjapala samasta kengästä.</i>								
TMK23870:NA129:2	NA	Nahka	4 kpl	278 g	Esine		Kenkä	M129
<i>Kenkien nahkakorkoja, joiden nahkalaput on kiinnitetty rautanauhoilla.</i>								
TMK23870:NA129:3	NA	Nahka	2 kpl	35 g	Esine		Kenkä	M129
<i>Kengän kärkiosan kaarevan nahkapalat, joiden reunassa on ommelreikiä.</i>								
TMK23870:NA129:4	NA	Nahka	9 kpl	62 g	Esine		Kenkä	M129
<i>Erikokoisia paloja kenkien pohjista. Paloissa ommelreikiä.</i>								
TMK23870:NA129:5	NA	Nahka	11 kpl	59 g	Esine		Kenkä	M129
<i>Kenkien saumojen paloja.</i>								
TMK23870:NA129:6	NA	Nahka	23 kpl	123 g	Työstöjäte			M129
<i>Leikkuujätettä.</i>								
TMK23870:PU129:1	PU	Puu	1 kpl	281 g	Esine			M129
<i>Pienen saavin tai tynnyrin pohjan /kannen puolikas. Reunat on veistetty viistoksi.</i>								
TMK23870:KE130:1	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	3 g	Astia			M130
<i>Reunapala bolus-koristellusta astiasta.</i>								
TMK23870:LI130:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	3 g	Esine		Tupakkapiippu	M130
<i>Koristeltu varren katkelma, jossa koristeena pisteviivoja ja ympyräviivakoristelua.</i>								
TMK23870:LI130:2	LI	Valkosavi lasittamaton	2 kpl	3 g	Esine		Tupakkapiippu	M130
<i>Koristelemattomat varsien katkelmat.</i>								
TMK23870:LA131:1	LA	Lasi	1 kpl	4 g	Astia			M131
<i>Kyllkipala. Lasimassa on väriltään sinistä.</i>								
TMK23870:LA131:2	LA	Lasi	1 kpl	1 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi		M131
<i>Pieni pala. Lasimassa on väriltään vihreä.</i>								
TMK23870:LI131:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	1 g	Esine		Tupakkapiippu	M131
<i>Koristeltu varren katkelma. Koristeena pisteviiva-, ja ympyräviivakoristelua.</i>								
TMK23870:LI131:2	LI	Valkosavi lasittamaton	3 kpl	2 g	Esine		Tupakkapiippu	M131
<i>Koristelemattomia varsien katkelmia.</i>								
TMK23870:NA131:1	NA	Nahka	1 kpl	9 g	Esine		Kenkä	M131
<i>Kengänpohjan kärkiosa välipohjasta.</i>								
TMK23870:KE132:1	KE	Fajanssi	1 kpl	8 g	Astia			M132
<i>Pohjareunapala, jonka sisäpinnalla on sinistä maalauskoristelua.</i>								
TMK23870:KE132:2	KE	Fajanssi	1 kpl	9 g	Astia			M132
<i>Kyllkipala, jonka sisäpinnalla on sinistä maalauskoristelua.</i>								

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:KE132:3	KE	Punasavi lasitettu	3 kpl	28 g	Astia	Vati	M132
<i>Reunapala ja lasitelohkeamat samasta bolus-koristellusta astiasta.</i>							talletettu
TMK23870:KE132:4	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	7 g	Astia		M132
<i>Reunapala, jonka sisäpinnalla lohjennut ruskeasävyinen lyijylasite.</i>							talletettu
TMK23870:KE132:5	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	10 g	Astia		M132
<i>Reunapala bolus-koristellusta astiasta. Suunreunassa koristeena vaakaviiva. Sisäpinta on lohjennut.</i>							talletettu
TMK23870:KE132:6	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	35 g	Astia		M132
<i>Pohjareunapala bolus-koristelusta astiasta. Pohjareuna on profiloimaton.</i>							talletettu
TMK23870:KE132:7	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	55 g	Astia	Kolmijalkapata	M132
<i>Padan jalan katkelma.</i>							talletettu
TMK23870:KE132:8	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	22 g	Astia		M132
<i>Kyllkipala ja lasitelohkeama samasta bolus-koristellusta astiasta. Sisäpinnalla koristeena vaakaraitoja. Isomman palan sisäpinta on lohjennut.</i>							talletettu
TMK23870:KE132:9	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	18 g	Astia		M132
<i>Kyllkipala, jonka sisäpinnalla on lohjennut ruskeasävyinen lyijylasite.</i>							talletettu
TMK23870:LA132:1	LA	Lasi	3 kpl	11 g	Astia	Pullo	M132
<i>Matalakaulaisen pullon suuosa ja lohkeama. Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LA132:2	LA	Lasi	1 kpl	8 g	Astia	Pullo	M132
<i>Pohjareuna. Lasimassa väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LA132:3	LA	Lasi	4 kpl	5 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M132
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI132:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	13 g	Esine	Tupakkapiippu	M132
<i>Ehjä piipun koristelemtaton koppa.</i>							talletettu
TMK23870:LI132:2	LI	Valkosavi lasittamaton	7 kpl	19 g	Esine	Tupakkapiippu	M132
<i>Koristelemattomia varsien katkelmia.</i>							talletettu
TMK23870:ME132:1	ME	Rauta	1 kpl	58 g	Rakennusmateriaali		M132
<i>Lattaraudan katkelma.</i>							poistettu
TMK23870:NA132:1	NA	Nahka	1 kpl	70 g	Esine	Kenkä	M132
<i>Nahkakorko, jonka laput on kiinnitetty puunauloilla.</i>							poistettu
TMK23870:NA132:2	NA	Nahka	2 kpl	17 g	Esine	Kenkä	M132
<i>Nahanpalat mahdollisesti kenkien pohjista. Paloissa ommelreikiä.</i>							poistettu
TMK23870:NA132:3	NA	Nahka	1 kpl	4 g	Työstöjäte		M132
<i>Suorakulmainen nahanpala, jossa ei ole ommelreikiä.</i>							poistettu
TMK23870:PU132:1	PU	Puu	1 kpl	41 g	Esine	Kimpi	M132
<i>Kimpi, jonka alapäästä on lohjennut pala.</i>							poistettu
TMK23870:KE133:1	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	47 g	Astia		M133
<i>Pohjareunapala bolus-koristellusta astiasta. Sisäpinnalla on geometrasta koristelua ja väritön lyijylasite. Pohjareuna on profiloimaton.</i>							talletettu
TMK23870:KE133:2	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	7 g	Astia		M133
<i>Kyllkipala, jonka sisäpinnalla on ruskeasävyinen väritön lyijylasite. Ulkopinta on kevyesti rihlattu.</i>							talletettu
TMK23870:LA133:1	LA	Lasi	2 kpl	5 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M133
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI133:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	2 g	Esine	Tupakkapiippu	M133
<i>Koristeltu varren katkelma. Koristeena piste-, ja ympyräviivoja.</i>							talletettu

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:LI133:2	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	4 g	Esine		Tupakkapiippu	M133
<i>Koristelematon varren katkelma.</i>								
TMK23870:NA133:1	NA	Nahka	1 kpl	5 g	Esine			M133
<i>Nahanpala, jossa kolme reikää.</i>								
TMK23870:KE134:1	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	62 g	Astia		Vati	M134
<i>Reunapala bolus-koristellusta astiasta.</i>								
TMK23870:KE134:2	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	1 g	Astia			M134
<i>Reunapala bolus-koristellusta astiasta. Suunreunassa on koristeoviiva.</i>								
TMK23870:KE134:3	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	2 g	Astia			M134
<i>Pieni reunapala bolus-koristellusta astiasta. Suunreunassa on koristeena vaakaviiva. Ulkopinnassa on uria ja vihreä lyijylasite.</i>								
TMK23870:KE134:4	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	5 g	Astia			M134
<i>Reunapala, jonka sisäpinnalla on väritön lyijylasite ja lasitteen alla keltaisia täpliä.</i>								
TMK23870:KE134:5	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	26 g	Astia			M134
<i>Pohjapala bolus-koristellusta astiasta. Pohjareuna on profiloimaton.</i>								
TMK23870:KE134:6	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	5 g	Astia			M134
<i>Kylkipala, jonka sisäpinnalla on koristeena ruskeita täpliä ja väritön lyijylasite.</i>								
TMK23870:KE134:7	KE	Punasavi lasitettu	4 kpl	24 g	Astia			M134
<i>Kylkipaloja eri astioista. Sisäpinnoilla väritön ruskeasävyinen lyijylasite.</i>								
TMK23870:KI134:1	KI	Pii	1 kpl	6 g	Esine		Iskos	M134
<i>Pala piitä.</i>								
TMK23870:KU134:1	KU	Tunnistamaton	1 kpl	18 g	Tunnistamaton			M134
<i>Lasimaiseksi kuonaantunut möykky.</i>								
TMK23870:LA134:1	LA	Lasi	1 kpl	6 g	Astia			M134
<i>Juomapikarin pohjareuna. Jalkalevy, jonka reuna on aaltomainen. Lasimassa on väriltään ruskean vihreää.</i>								
TMK23870:LA134:2	LA	Lasi	1 kpl	2 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi		M134
<i>Pala, jonka reuna on pyörästetty. Lasimassa on väriltään vihreää.</i>								
TMK23870:LA134:3	LA	Lasi	4 kpl	6 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi		M134
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>								
TMK23870:LI134:1	LI	Valkosavi lasittamaton	2 kpl	2 g	Esine		Tupakkapiippu	M134
<i>Koristelemattomat varsien katkelmat.</i>								
TMK23870:KE136:1	KE	Fajanssi	2 kpl	12 g	Astia			M136
<i>Kylkipalat samasta astiasta. Sisäpinnalla on sinistä viivakoristelua.</i>								
TMK23870:KE136:2	KE	Fajanssi	1 kpl	3 g	Astia			M136
<i>Koristelematon kylkipala.</i>								
TMK23870:KE136:3	KE	Punasavi lasitettu	3 kpl	98 g	Astia		Vati	M136
<i>Reuna-, ja pohjapaloja mahdollisesti samasta boluskoristellusta astiasta. Ulkopinnat ja pohjapalat ovat palaneet. Pohjareuna on profiloimaton.</i>								
TMK23870:KE136:4	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	32 g	Astia			M136
<i>Reunapala, jonka suunreuna taipuu ulospäin 90 asteen kulmassa. Sisäpinnalla on ruskea lyijylasite.</i>								
TMK23870:KE136:5	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	18 g	Astia			M136
<i>Pohjapala bolus-koristellusta astiasta. Ulkopinnassa on lasiteroiske. Pohjareuna on profiloimaton.</i>								
TMK23870:KE136:6	KE	Punasavi lasitettu	3 kpl	49 g	Astia			M136
<i>Kylkipaloja samasta astiasta. Sisäpinnalla on ruskea lyijylasite.</i>								

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

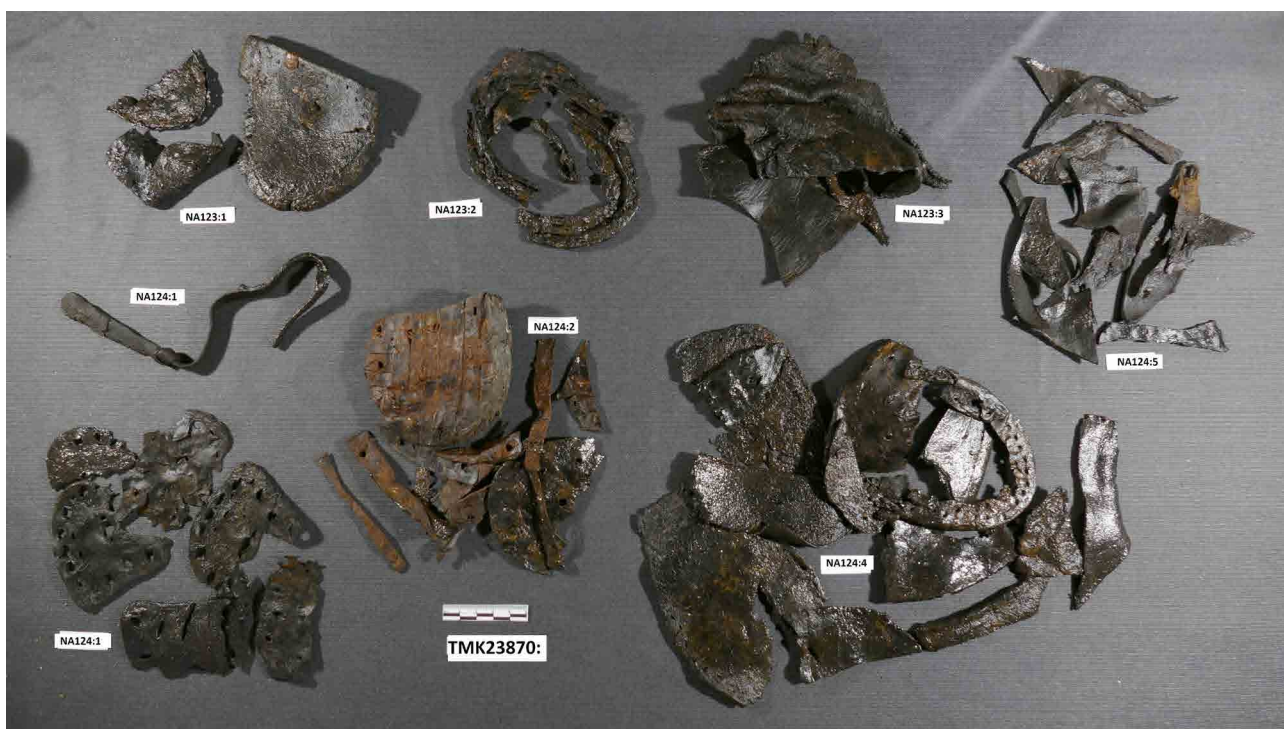
TMK23870:KE136:7	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	36 g	Astia		M136
<i>Kyllkipala, jonka sisäpinnalla on ruskea lyijylasite. Ulkopinnassa on korvan kiinnityskohta ja ulkopinta on mustunut.</i>							talletettu
TMK23870:KE136:8	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	12 g	Astia		M136
<i>Kyllkipalat eri astioista. Sisäpinnoilla väritön ruskeansävyinen lyijylasite.</i>							talletettu
TMK23870:LA136:1	LA	Lasi	1 kpl	1 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M136
<i>Pala, jonka yksi reuna on taitettu pyöreäksi. Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LA136:2	LA	Lasi	2 kpl	5 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M136
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI136:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	2 g	Esine	Tupakkapiippu	M136
<i>Varren katkelma, jossa koristeena kaksi kolmioviivaa ja pisteviiva.</i>							talletettu
TMK23870:LI136:2	LI	Valkosavi lasittamaton	13 kpl	26 g	Esine	Tupakkapiippu	M136
<i>Koristelemattomat varsien katkelmat.</i>							talletettu
TMK23870:NA136:1	NA	Nahka	4 kpl	99 g	Esine	Kenkä	M136
<i>Kärkeen suippenevan aikuisen kengän kokonainen välipohja, sekä kantaosan välipohjan paloja.</i>							talletettu
TMK23870:NA136:2	NA	Nahka	7 kpl	37 g	Esine	Kenkä	M136
<i>Pohjien paloja eri kengistä. Paloissa ommelreikiä.</i>							talletettu
TMK23870:NA136:3	NA	Nahka	2 kpl	2 g	Esine	Kenkä	M136
<i>Saumojen katkelmia.</i>							poistettu
TMK23870:NA136:4	NA	Nahka	3 kpl	8 g	Työstöjäte		M136
<i>Nahanpaloja, joissa ei ole ommelreikiä.</i>							poistettu
TMK23870:KE137:1	KE	Punasavi lasitettu	2 kpl	34 g	Astia	Vati	M137
<i>Punasavilietteilä koristeltu reunapala ja kylkipala samasta astiasta. Sisäpinnalla on valkosavilietesilau ja väritön lyijylasite. Ulkopinta on reunasta lasitettu.</i>							talletettu
TMK23870:KE137:2	KE	Punasavi lasitettu	1 kpl	170 g	Astia	Kolmijalkapata	M137
<i>Kyllkipala, jossa kiinni kookas kahva. Kahva on umpinainen (ei ontto). Todennäköisesti pannusta. Molemmat pinnat on lasitettu väritömällä lyijylasitteella.</i>							talletettu
TMK23870:LA137:1	LA	Lasi	1 kpl	1 g	Rakennusmateriaali	Tasolasi / ikkunalasi	M137
<i>Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI137:1	LI	Valkosavi lasittamaton	1 kpl	2 g	Esine	Tupakkapiippu	M137
<i>Koristelematon varren katkelma.</i>							talletettu
TMK23870:NA137:1	NA	Nahka	1 kpl	9 g	Esine	Kenkä	M137
<i>Kaareva sauma, jossa ommelreikiä.</i>							talletettu
TMK23870:NA137:2	NA	Nahka	1 kpl	3 g	Työstöjäte		M137
<i>Leikkuujätepala. Ei ommelreikiä.</i>							poistettu
TMK23870:KI139:1	KI	Pii	1 kpl	15 g	Tunnistamaton		M139
<i>Pyöreäksi hioutunut pala piitä.</i>							talletettu
TMK23870:LA139:1	LA	Lasi	1 kpl	5 g	Astia		M139
<i>Pikarin jalkalaattaa jossa kaksinkerroin taitettu lasi muodostaa onton reunan. Lasimassa on väriltään vihreää.</i>							talletettu
TMK23870:LI139:1	LI	Valkosavi lasittamaton	2 kpl	9 g	Esine	Tupakkapiippu	M139
<i>Koristelemattomat varsien katkelmat.</i>							talletettu
TMK23870:NA142:1	NA	Nahka	1 kpl	104 g	Esine	Kenkä	M142
<i>Nahkakorko, jonka nahkalaput on kiinnitetty puunauloilla.</i>							talletettu
TMK23870:PU143:1	PU	Puu	1 kpl	21 g	Esine	Lusikka	M143
<i>Lusikan pesä ja vartta. Varressa muutama lovi sivoussa. Pesä reunasta murtunut.</i>							talletettu

TURKU
Hämeenkatu 10, koetutkimukset 2022
Löydöt

TMK23870:NA147:1	NA Nahka	3 kpl	8 g	Työstöjäte	M147
<i>Paloja, joissa ei ole ommelreikiä.</i>					poistettu
TMK23870:PU147:1	PU Puu	1 kpl	95 g	Esine	M147
<i>Puunpalan katkelma, jossa viistot veistetyt päät.</i>					poistettu

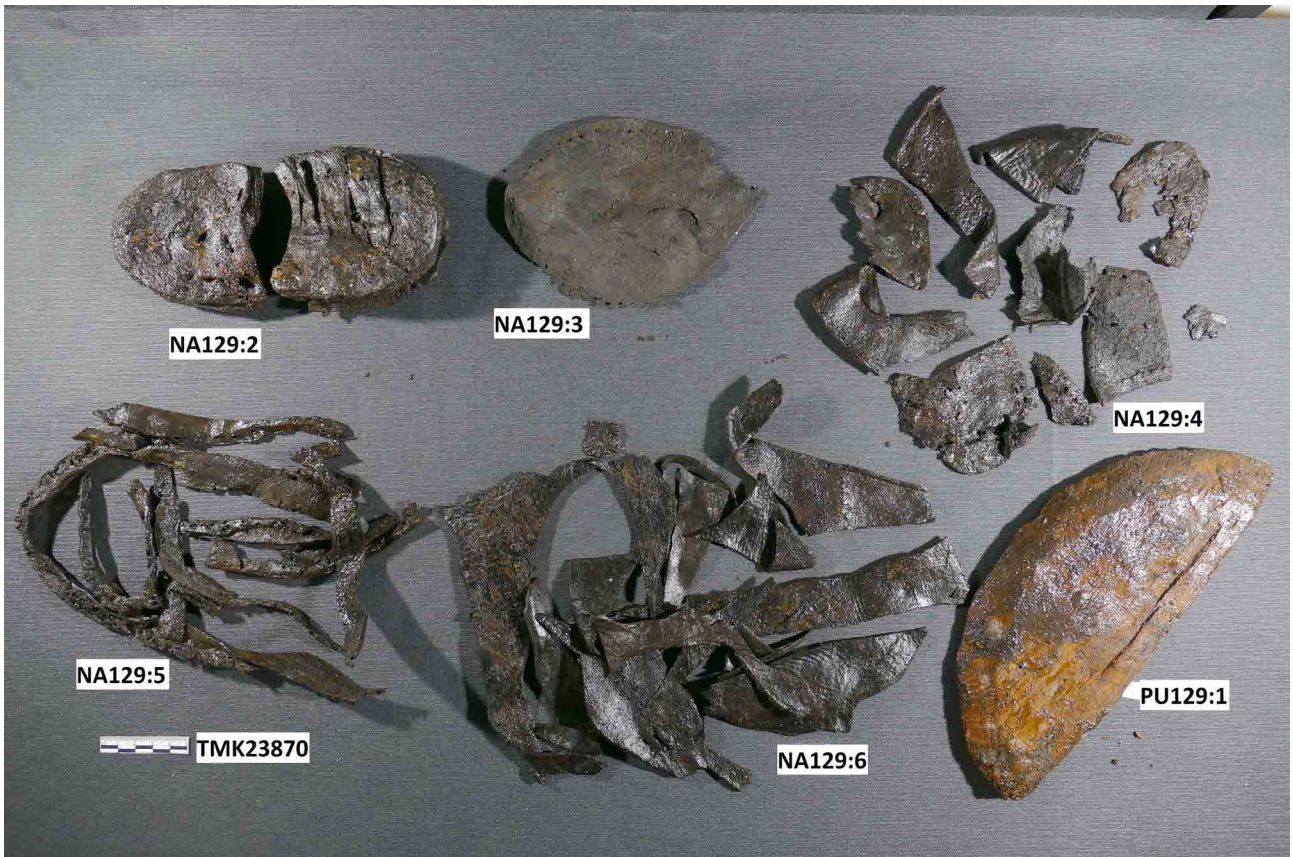
MuTu122029Dgf_1. Kaivausten metallilöydöt (talteen otetut TMK23870:ME124:1, 2, ME129:1 + poistetut). Kuv. M.H.

MuTu122029Dgf_2. Nahkalöydöt M123 ja M124 (talteen otetut TMK23870:NA124:2-4 + poistetut). Kuv. M.H.

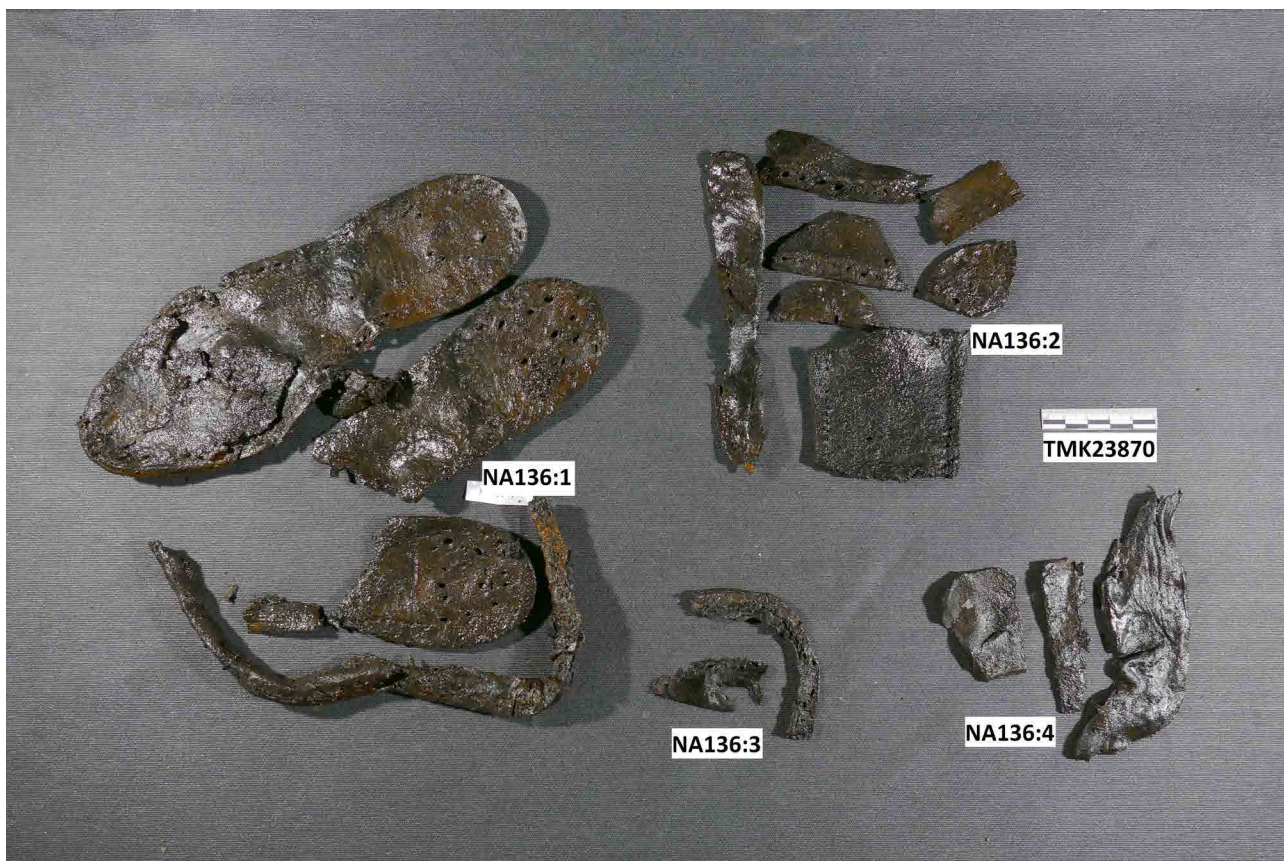
MuTu122029Dgf_3. Nahkakengän osat TMK23870:NA129:1. Kuv. M.H.

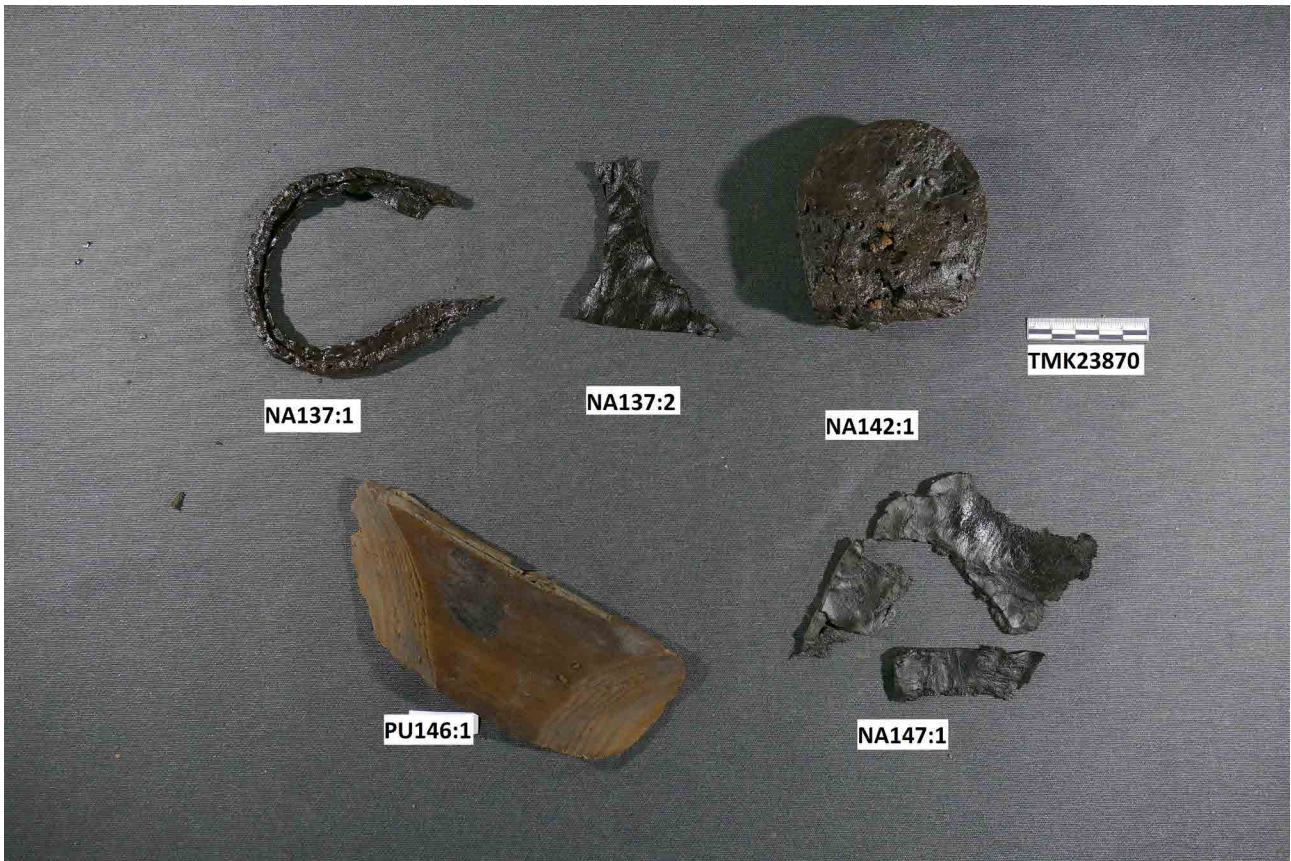
MuTu122029Dgf_4. Nahkalöydöt M129 (TMK23870:NA129:2-6) ja puuesine (PU129:1). Kuv. M.H.

MuTu122029Dgf_5. Organiset löydöt yksiköistä M131– M133 (TMK23870:NA131:1, NA132:1, NA132:2, NA132:3, PU132:1, NA133:1). Kuv. M.H.

MuTu122029Dgf_6. Nahkalöydöt yksiköstä M136 (talteen otetut TMK23870:NA136:1, NA136:2 + poistetut NA136:3-4). Kuv. M.H.

MuTu122029Dgf_7. Orgaaniset löydöt yksiköistä M137 (talletetut TMK23870:NA137:1 ja NA142:1 sekä poistetut NA137:2, PU146:1 ja NA 147:1). Kuv. M.H.

MuTu122029Dgf_8. Puulusikka TMK23870:PU143:1. Kuv. J. J.

TURKU Hämeenkatu 10
Koetutkimukset 2022
Talletetut luut (Turun Museokeskus)

Yksikkö	paino, grammaa	Näytekoodi
M132	4577	LN132:1
M133	569	LN133:1
M134	1687	LN134:1
M136	5949	LN136:1
M137	2117	LN137:1
M139	890	LN139:1
M142	565	LN142:1
M143	1167	LN143:1
M144	648	LN144:1
M146	139	LN146:1
M147	19	LN147:1
M149	328	LN149:1